

INFORME DE MARXA

EXPLORATÒRIA A TOSSA DE MAR

Diagnòstic i elaboració de propostes de millora de la seguretat urbana
amb perspectiva feminista

Informe elaborat per Col·lectiu Punt 6, SCCL
novembre 2025

Diputació de Girona

Ajuntament de
Tossa de Mar

Generalitat
de Catalunya

1. INTRODUCCIÓ	4
2. MARC TEÒRIC	4
3. METODOLOGIA	9
3.1 LES MARXES EXPLORATÒRIES	10
3.2 QUALITATS D'UN ENTORN SEGUR	11
3.3 ACTIVITATS REALITZADES	12
4. Marxa exploratòria	14
5. RESULTAT DE LA MARXA EXPLORATÒRIA	16
5.1 PARADA: AJUNTAMENT DE TOSSA DE MAR	21
5.2 PARADA: PLAÇA DE L'ANTIC HOSPITAL DE SANT MIQUEL	23
5.3 PARADA: PATI CASA DE CULTURA DE TOSSA DE MAR I AV. PELEGRÍ	25
5.4 PARADA: AVINGUDA PELEGRÍ / CARRER LA GUÀRDIA	27
5.5 PARADA: PLAÇA DE L'ESGLÉSIA	29
5.6 PARADA: CARRER SES PEIXATERIES	31
5.7 PARADA: PASSEIG DEL MAR	32
5.8 PARADA: WC PÚBLICS A LA PLATJA GRAN	34
RECOMANACIONS	36

1. INTRODUCCIÓ

Aquest informe elaborat per Col·lectiu Punt 6 recull i analitza els resultats de la Marxa Exploratòria amb dones i altres identitats de gènere dissident per analitzar la seguretat urbana amb perspectiva feminista a Tossa de Mar.

L'informe respon als següents objectius específics:

- Identificar quins són els espais favorables i desfavorables del municipi per afavorir la seguretat de les dones cis, lesbianes i trans.
- Reflexionar sobre la incidència del disseny urbanístic i la planificació urbana en la vida quotidiana de les persones.
- Analitzar com el gènere i altres variables com l'edat, l'origen, la racialització, la classe, la diversitat funcional, la història migratòria, etc. influeixen en el dret a la ciutat.
- Proporcionar eines teòriques per a repensar els espais quotidians.
- Visibilitzar i valorar el coneixement propi que les dones tenen sobre el seu entorn i convertir-lo en criteris que puguin millorar l'entorn urbà i la seva percepció d'(in)seguretat.

L'informe inclou un marc teòric on s'emmarca l'àmbit de la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista, un capítol de metodologia on s'explica què són les marxes exploratòries i on es defineixen els 6 principis de seguretat urbana des d'una perspectiva feminista que treballa el Col·lectiu Punt 6 i on es descriuen les activitats desenvolupades en el municipi. Seguidament, es fa una anàlisi de la participació que hi ha hagut en les activitats realitzades, i al capítol 5 es recullen els resultats de les quatre marxes exploratòries, on s'identifiquen els elements de la configuració urbana que condiciona la percepció de seguretat de les dones. L'informe finalitza amb l'apartat 6 on es recullen recomanacions per incorporar una perspectiva feminista en l'urbanisme que té com a objectiu fer aportacions a l'anàlisi de transformacions futures que puguin millorar aspectes diversos de la percepció d'(in)seguretat en l'entorn del municipi.

2. MARC TEÒRIC¹

Tradicionalment, l'urbanisme s'ha considerat una matèria neutra, és a dir, que la manera de dissenyar els diferents espais no beneficiava ni afectava cap persona o col·lectiu. Però, des dels anys setanta, el feminisme ha demostrat que això no és cert i ha treballat per posar la vida de les persones al centre de les decisions urbanes. Vivim en una societat desigual en què les persones tenim diferents oportunitats i obligacions depenent de si som dones, homes o

¹ Aquest marc teòric està construït a través d'una revisió bibliogràfica que Col·lectiu Punt 6 ha recollit en diverses publicacions, entre elles: 1) Valdivia, Blanca, Adriana Ciocchetto, Sara Ortiz Escalante, Marta Fonseca i Roser Casanovas (2017) *Entorns Habitables. Auditoria de seguretat urbana amb perspectiva de gènere a l'habitatge i l'entorn*. Col·lectiu Punt 6. 2) Ortiz Escalante, Sara. "La seguretat urbana des de l'urbanisme feminista." *Barcelona Societat* 22 (2018): 16

altres identitats, i aquesta desigualtat es veu reflectida en la manera com es construeix, s'utilitza i es gaudeix dels espais.

Davant d'aquesta manera de simplificar la realitat de l'urbanisme tradicional, des de l'**urbanisme feminista** s'ha incorporat una mirada transversal aplicada a l'àmbit de l'espai urbà que recull un conjunt de teories, metodologies i pràctiques que treballen per a garantir el dret de les dones a la ciutat. Aquesta perspectiva aporta una mirada crítica a la visió hegemònica i no neutral de l'espai i fa una lectura integral de les variables urbanes que configuren un model urbà i territorial. Aquestes variables són el suport físic de la nostra vida quotidiana entre les quals es troben els espais públics de relació, però també, els equipaments i serveis, les xarxes de mobilitat, els habitatges i els seus entorns, els comerços i altres espais productius.

L'urbanisme feminista compta amb **tres eixos transversals** per a aconseguir un canvi de paradigma que contribueixi a una transformació dels entorns urbans. En primer lloc, canviar les prioritats posant la **vida quotidiana i les cures en el centre** de les decisions urbanes, conformada per les activitats que es realitzen en un espai i en un temps finit. Les activitats de la nostra vida quotidiana es poden classificar en quatre esferes: productiva (activitats de treball remunerat), reproductiva (activitats i tasques domèstiques i de cura, majoritàriament no remunerades), comunitària (activitats de participació política i comunitària), pròpia (de cura pròpia, d'oci, de descans). En segon lloc, **construir espais i ciutats segures per a totes** i tots lliures de violències masclistes cap a les dones i nenes, així com altres violències d'odi i discriminatòries (racisme, homofòbia, capacitisme, etc.). En tercer lloc, treballar en els territoris a través de la **participació i acció comunitària**, incorporant el coneixement generat des de l'experiència quotidiana de les dones, reconeixent i visibilitzant les seves vivències i coneixements, per desjerarquitzar i despatriarcalitzar els espais i l'urbanisme actual.

La **construcció d'espais segurs des d'una perspectiva feminista** parteix d'una visió de la seguretat i de l'abordatge de la violència masclista que posa el centre d'atenció en la percepció d'inseguretat que viuen les dones cis, lesbianes i trans a l'espai públic, tenint en compte la continuïtat i la connexió entre les violències viscudes entre l'espai públic i l'espai privat. En aquesta aproximació a la seguretat i la violència, es considera a les dones en la seva diversitat com a expertes dels territoris on viuen i per on es mouen. Per tant, la seva participació en la construcció d'espais segurs és imprescindible.

Històricament, la majoria de teories i intervencions sobre seguretat en l'àmbit de la planificació urbana s'han centrat a controlar i prevenir el crim a través del disseny dels espais. Però aquestes iniciatives responen majoritàriament a un tipus de delictes contra la propietat privada produït per desconeguts. Des del feminisme s'ha criticat aquestes estratègies perquè no han tingut en compte el gènere i s'han enfocat només en l'aspecte físic de l'urbanisme, centrant-se fonamentalment en actes vandàlics, robatoris i actes incívics, sense incloure una anàlisi social de per què la percepció de la seguretat actua de forma diferenciada en funció

de la identitat de gènere. Tot i això, la recerca feminista de les darreres dècades ha demostrat que la por i la percepció de la seguretat limita el dret de les dones a la ciutat, i n'és un exemple com les dones redueixen la seva mobilitat a la nit.

Les mesures dels governs locals sobre prevenció i control del delictes normalment provenen de l'àmbit de la justícia i la criminologia, i s'implementen estratègies restrictives com ara augmentar la presència de la policia i el control d'accés a espais públics, per exemple, tancant parcs a partir de certes hores de la nit. També s'han utilitzat altres estratègies més interactives, com ara augmentar l'afluència de persones a l'espai públic o dur a terme tallers educatius en comunitats més desfavorides. Un d'aquests paradigmes és l'urbanisme preventiu, que també s'ha aplicat en municipis del nostre context: s'han eliminat bancs de l'espai públic, instal·lat elements barrera per evitar que les persones puguin asseure's a peces del mobiliari urbà com els testers, o incrementat la quantitat de càmeres de seguretat. Aquestes iniciatives no han millorat la convivència, sinó que l'han empitjorat i han augmentat la discriminació de grups de joves, habitants del carrer, persones racialitzades, etc. De la mateixa manera, s'han instaurat mecanismes no estrictament urbanístics, sinó de gestió, destinats a un control sobretot repressiu i d'exclusió de la circulació a l'espai públic.

Aquest model de seguretat estandarditza un arquetip de ciutadà amb un repertori d'usos legítims i cívics, i estigmatitza o expulsa de l'espai a persones i col·lectius que no encaixen en aquest motlle i que habitualment són persones pobres, racialitzades, treballadores sexuals, persones migrades sense papers, joves... L'urbanisme feminista qüestiona aquesta visió de la seguretat, perquè invisibilitza la majoria de violències que es donen en una societat i, sobretot, les violències masclistes al continu de l'espai públic-privat, sense analitzar que la percepció de la por a la violència sexual en què se segueix socialitzant les dones limita el nostre dret a la ciutat.

Des dels anys setanta, el moviment i la recerca feminista ha apostat pel fet que la planificació física de l'entorn vagi acompanyada d'elements socials i econòmics. Alhora, s'ha analitzat la (in)seguretat de les dones a les ciutats i els entorns quotidians, detallant què s'entén per violència masclista i per percepció de por i seguretat, per tal d'anar més enllà del delictes, i de la violència tipificada per la llei.

Incloure la percepció de seguretat i por que vivim les dones també significa anar més enllà de les característiques físiques de l'espai públic i tenir en compte els rols socials en una societat que discrimina les dones. La por es pot definir com les respostes emocionals i pràctiques de les persones i comunitats als temes de violència. La por està basada en relacions de poder de gènere que també es manifesten als espais, i es reproduïx en les pràctiques de la vida quotidiana. La por es reproduïx mitjançant el procés de socialització en rols de gènere hegemònics que defineixen les dones com a vulnerables i els homes com a forts i agressius. Però en les dones també està marcada per la violència exercida sobre el seu cos sexual i determina en gran mesura com les dones viuen els diversos espais, domèstics,

comunitaris o públics. Les dones tendeixen a tenir por de la violència sexual, el tipus de violència que ataca els seus cossos. Com assenyala Ana Falú, les violències que s'exerceixen tant als espais públics com de portes endins, sotmeten els cossos de les dones. El cos de les dones és el territori que està en joc, per ser ocupat, concebut com a mercaderia apropiable i percebut com a disponible; però també com a categoria política, com un lloc on exercir els drets i resistir les violències.

La por i la percepció de seguretat afecta la vida quotidiana de les dones i la seva mobilitat, l'ús de la ciutat i la participació als seus entorns quotidians, i aquestes limitacions augmenten quan es fa fosc. Estudis sobre els patrons de mobilitat de les dones han mostrat que les dones tenen una mobilitat més sostenible, complexa i diversa. Però, la mobilitat de les dones es pot arribar a paraitzar a la nit a causa de la por de la violència. A la nit, aquestes eviten certes zones de la ciutat, no utilitzen certs mitjans de transport, o decideixen no sortir de casa. L'urbanisme ha de respondre a aquesta paradoxa per garantir el dret de les dones a la ciutat tant de dia com de nit.

En l'anàlisi i abordatge de la seguretat a les ciutats des d'una perspectiva feminista també és clau trencar i qüestionar la divisió imposada per la societat patriarcal entre l'espai públic i el privat. Les urbanistes feministes qüestionen, en el seu treball, la reproducció de la separació de l'esfera pública - productiva i l'esfera pública - reproductiva perquè respon a estructures patriarcals i capitalistes. Aquesta falsa dicotomia, a més de ser herència d'un sistema patriarcal i capitalista també és etnocèntrica, ja que té molt poc sentit en contextos de barris o assentaments informals on el concepte de "llar" vinculada a un espai privat separat físicament i socialment de l'espai públic no existeix.

A més de ser una dicotomia patriarcal i etnocèntrica, la divisió sexual dels espais és opressiva per a les persones transgènere i amb altres identitats no binàries perquè les força a respondre a expectatives hegemòniques del que s'espera d'un gènere en un espai. També cal posar en qüestió que la dicotomia públic-privat sigui utilitzada per "construir, controlar, disciplinar, tancar, excloure i suprimir la diferència sexual i de gènere preservant les estructures de poder patriarcals i heterosexistes".

Treballs més recents en l'àmbit de la planificació urbana reivindiquen una relació més fluida entre els cossos i la ciutat, veient els cossos com una escala espacial que connecta l'espai públic amb el privat. Aquesta reivindicació s'ha fet tant des de l'arquitectura com des de la geografia i sovint connectada a temes de percepció de seguretat. Un altre exemple és com Gina Vargas conceptualitza els cossos com a espais biogràfics, espais de memòria de les violències que experimentem com a dones. Alhora, entendre els cossos des d'aquesta mirada també permet conceptualitzar-los com a territoris d'ocupació i també de resistència. Ana Falú argumenta que els cossos de les dones són un espai privat i únic, i que hem de reapropriar-nos dels nostres cossos com a dones per tal de poder apropiar-nos, també, d'altres territoris: la llar, el barri, la ciutat, el país.

Des dels anys setanta s'han desenvolupat metodologies i eines per analitzar i crear entorns segurs i lliures per a les dones, com ara les auditories de seguretat de les dones; la creació d'espais d'apoderament i refugi, o la incorporació de la perspectiva de gènere a plans de seguretat en l'àmbit comunitari. Les feministes canadenques han estat sempre referents en aquesta feina. Als anys vuitanta, fruit d'una escalada de violència sexual contra les dones a l'espai públic a algunes ciutats canadenques com Montreal i Toronto, el moviment feminista es va mobilitzar per posar aquest tema a l'agenda de la planificació urbana. En el cas de la ciutat de Montreal, als anys noranta es va crear el Consell de Dones Montrealeses, que va treballar perquè les polítiques urbanes de la ciutat abordessin la seguretat de les dones i treballessin per millorar la vida quotidiana. Una de les demandes i accions que van sorgir d'aquest consell va ser la realització d'auditories de seguretat de les dones, i en particular, a través de l'organització de **marxes exploratòries** pels diversos barris de la ciutat. "Femmes et Ville", coordinat per Anne Michaud, va ser el programa de la ciutat per mitjà del qual es van portar a terme aquestes marxes. Les marxes exploratòries també fa molts anys que es desenvolupen a Toronto, a càrrec de l'organització METRAC. Anys després, a l'inici del 2000, aquest treball es va internacionalitzar amb la creació de l'organització no governamental Women in Cities International, amb seu a Montreal, que ha estat una de les organitzacions feministes que ha treballat més perquè la seguretat de les dones i nenes s'inclogués a l'agenda pública local, nacional i internacional.

El treball fet a Montreal es va publicar el 2002 a la *Guide d'aménagement pour un environnement sécuritaire*, coordinada per Anne Michaud, representant de "Femmes et Ville" en aquell moment. Tant aquests principis com les eines d'auditoria de seguretat urbana i de marxes exploratòries s'han adaptat a diferents contextos i s'han portat a la pràctica, per exemple, per la Red Mujer y Hábitat de América Latina, que treballen en projectes de ciutats segures per a les dones des dels anys noranta, o per Jagori a l'Índia o el Col·lectiu Punt 6, amb la publicació d'*Entorns Habitables*.

També es van pronunciar tres conferències internacionals sobre la seguretat de les dones, organitzades per Women in Cities International. En aquestes conferències es va avançar a implicar els diversos agents que intervenen en la seguretat de les ciutats: administracions públiques, organitzacions feministes i de dones, o organismes multilaterals com ONU Mujeres o ONU Habitat.

3. METODOLOGIA

La **construcció d'espais segurs des d'una perspectiva feminista** parteix d'una visió de la seguretat i de l'abordatge de les violències masclistes que posa el centre d'atenció en la percepció de (in)seguretat que viuen les dones i altres identitats de gènere a l'espai públic, tenint en compte la continuïtat i la connexió entre les violències viscudes entre l'espai públic i l'espai privat. En aquesta aproximació a la seguretat i les violències, es considera a les dones en la seva diversitat com a expertes dels territoris on viuen i per on es mouen. Per tant, la seva participació en la construcció d'espais segurs és imprescindible.

La participació i acció comunitària és la metodologia a través de la qual s'han de dissenyar les intervencions en comunitats, barris o territoris, perquè les persones usuàries d'aquests espais són qui els coneixen amb major profunditat com a resultat de la seva experiència **quotidiana. A més, la participació incrementa el sentiment de pertinença, fomenta la** implicació política i genera satisfacció, donant poder de decisió a persones i grups que han sigut normalment exclosos.

En el cas de les auditories de seguretat urbana i en concret de l'aplicació d'eines metodològiques com les marxes exploratòries on s'aborden les violències masclistes cal treballar amb grups no mixtes de dones diverses per assegurar que es crea un espai segur, de confiança i suport per compartir sabers, experiències i també estratègies de seguretat.

A més, per integrar una perspectiva feminista interseccional cal:

- **Centrar-se en respondre a les necessitats de la vida quotidiana de les dones en la seva diversitat**, posant les cures en el centre de l'anàlisi i integrant l'impacte de les violències masclistes i de la seguretat percebuda en la seva vida quotidiana.
- **Reconèixer l'impacte dels les relacions de gènere en les dinàmiques de participació de les persones, erradicant actituds masclistes** que menyspreen les aportacions de les dones i d'altres grups que han sigut històricament exclosos de processos participatius i comunitaris. Per a això, és essencial que l'equip dinamitzador tingui expertesa en la integració de la perspectiva feminista i utilitzi eines de recollida i anàlisi de dades per a adaptar-se i acomodar-se a les experiències de cada grup.
- **Utilitzar dinàmiques que siguin accessibles per a tota mena de persones amb diferents nivells de formació, condició socioeconòmica, origen o edat**, evitant llenguatges formals o tècnics que puguin resultar excloents.
- **Garantir espais i horaris adequats i compatibles amb les tasques de cura**. Les activitats participatives han de vetllar per la ubicació, la temporalitat, l'horari, l'accessibilitat, la compatibilitat amb altres tasques i els canals de difusió de l'activitat. Sempre que sigui possible, cal oferir servei de cura d'infants o bé, mecanisme de suport a la cura per a aquelles persones participants que tenen persones dependents a càrrec.

- En el cas que s'ofereixi espais de participació virtual, cal posar a disposició mitjans tècnics i personals per trencar amb la bretxa digital per raó de gènere, edat o condició socioeconòmica. Per exemple, posar a la disposició ordinadors o tablettes a un equipament públic amb una persona de suport.

3.1 LES MARXES EXPLORATÒRIES

Les marxes exploratòries són una metodologia molt concreta desenvolupada per la teoria i la pràctica feminista, que permet analitzar des d'una perspectiva feminista com la configuració física, social i simbòlica dels espais urbans condiciona la percepció d'(in)seguretat. Consisteixen a recórrer un barri o un entorn concret amb un grup reduït de dones —entre cinc i quinze dones—, per detectar i analitzar quins elements físics i socials condicionen la seva percepció de seguretat en l'entorn que viuen i utilitzen. A part de ser una eina de diagnòstic per obtenir informació de com l'urbanisme pot respondre a aquesta problemàtica, també és una eina de presa de consciència i agència individual i col·lectiva de les dones, ja que permet visibilitzar el coneixement que tenen les veïnes de l'entorn per on viuen i es mouen, i valorar la seva participació activa en el disseny i la transformació dels seus entorns urbans. Alhora, recull dades qualitatives molt detallades a escala de barri i del municipi.

Durant el recorregut es debat i valora l'experiència quotidiana de cadascuna de les persones participants i també les particularitats pròpies d'aquestes experiències que són diferents en funció del gènere, l'edat, l'origen, la identitat sexual, la diversitat funcional, l'experiència migratòria entre altres aspectes. També es fotografien elements que reflecteixin les seves percepcions i la seva mirada i vivència de l'entorn. En finalitzar la marxa exploratòria, es fa una reflexió col·lectiva i es convida a compartir les seves experiències.

En l'actualitat, es fan marxes exploratòries amb diferents grups, però és important entendre que quan s'aborden temes de violències masclistes, cal que les persones que integren el grup es puguin sentir còmodes compartint les seves vivències i percepcions. Per tant, és recomanable que no siguin grups mixtes, sinó que es facin amb dones, o en grups separats que comparteixin realitats. Per exemple, dones amb diversitat funcional, dones lesbianes, dones trans, homes joves, dones grans, etcètera.

3.2 QUALITATS D'UN ENTORN SEGUR

Partint del coneixement aportat per les dones a Montreal des dels anys 80 i dels 6 principis de seguretat de les dones elaborats per Anne Michaud a la *Guide d'aménagement pour un environnement urbain sécuritaire de la Ville de Montréal* dins del programa Femmes et Villes de 2001, Col·lectiu Punt 6 utilitza les 6 característiques que es consideren que ha de tenir un entorn segur des de la perspectiva de gènere per dinamitzar una marxa exploratòria. Les 6 qualitats són:

	VISIBLE Entorn que promou la capacitat de veure i ser vista, percebre i ser percebuda en l'espai, des dels aspectes més físics de la planificació urbana i també simbòlicament, reconeixent les dones com agents socials i sense caure en estereotips de tractar-les com a objectes o víctimes. Fomentant espais que reconeguin figures i rols infravalorats perquè han estat desenvolupats per dones.
	EQUIPADA Entorn que disposa d'infraestructures i elements que donen suport a les activitats de la vida quotidiana a una distància i temps adequat a peu, en bicicleta i transport públic, garantint un ambient net i acollidor, incloent-hi tots els elements necessaris (bancs, lavabos públics, espais de cures, etc.), evitant la privatització de l'espai públic i garantint l'accessibilitat universal.
	SENYALITZADA Entorn que facilita saber on estàs i on vas, amb informació i senyalització visual, acústica i tàctil que ens ajuda a orientar-nos fàcilment, localitzades estratègicament i que serveixen per reconèixer i entendre l'espai de forma clara, precisa i equitativa. Disposant de senyals i mapes per afavorir l'orientació amb un llenguatge i una iconografia no sexista i diversa.
	VITAL Entorn que permet escoltar/percebre i ser escoltada/percebuda. La vitalitat sorgeix de la presència simultània i contínua de persones diverses i de la densitat d'activitats i usos als carrers i espais a diferents hores del dia.
	VIGILADA Entorn que permet la vigilància informal, "cuidar" com a tresca compartida entre iguals i de manera solidària i no autoritària. La vigilància informal es dona quan existeix diversitat social, física i funcional, responent a les diferents necessitats de les persones en funció del gènere, edat, diversitat funcional, origen, cultura i condició social, entre altres factors.
	COMUNITÀRIA Entorn on s'afavoreix l'apropiació dels espais i el sentiment de pertinença de les persones, reforçant la cohesió social, la solidaritat i la participació comunitària a l'entorn sense estigmatitzar col·lectius. Recolzant la construcció d'entorns segurs i de reconèixer les dones com a expertes i generadores de comunitat.

3.3 ACTIVITATS REALITZADES

Les auditories de seguretat urbana a través de les marxes exploratòries impliquen 4 activitats:

1. Comunicació i difusió

Previ a les activitats participatives és essencial fer una bona comunicació i difusió de l'activitat per poder aconseguir que les participants representin un grup divers de dones i d'altres identitats de gènere. Per això, es recomana, parar atenció al missatge i la imatge gràfica, però també diversificar el canal de difusió, per tal d'arribar al màxim possible de grups, entitats i veïnes. A ser possible, a més de fer servir les xarxes de comunicació i socials existents, es recomana poder fer contacte directe amb entitats i grups formals i informals de dones i/o feministes del barri o municipi per poder explicar el projecte i convidar-les directament a participar en el procés. Aquest tipus de comunicació contribuirà a incrementar la participació i la diversitat entre les participants.

El **treball preliminar** de plantejament i coordinació de la marxa exploratòria s'ha portat a terme amb la Regidoria Promoció Econòmica, Turisme i Comerç, Igualtat i Comunicació.

MARXA EXPLORATÒRIA

ANALITZEM TOSSA DES D'UNA PERSPECTIVA FEMINISTA

Volem detectar quins espais són segurs, quins ens incomoden i com transformar-los.

ACTIVITAT NOMÉS PER A DONES

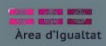
Amb l'acompanyament de:

col·lectiu puntó

ORGANITZA:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminisme

Diputació de Girona

Ajuntament de Tossa de Mar

Dimecres 8 d'octubre
🕒 18 h
📍 Sala Trinquet - Ajuntament Tossa de Mar

2. Taller de vida quotidiana i seguretat urbana

Els tallers sobre vida quotidiana i seguretat urbana tenen l'objectiu de reconèixer, descriure i valorar les activitats que es desenvolupen en el dia a dia, detectar les que ens creen relacions de dependència, explicar com són els desplaçaments per portar-les a terme, distingir les característiques dels espais on tenen lloc i analitzar si la percepció de seguretat condiona el desenvolupament d'aquestes activitats i l'ús dels seus espais. Aquests tallers són una eina que Col·lectiu Punt 6 fa més de dotze anys que utilitza i adapta en diferents contexts tant en

l'àmbit local, com en l'estatal i internacional². Permeten partir d'una reflexió individual de la vida quotidiana de cadascuna de les dones a una prioritització col·lectiva de quins elements favorables i desfavorables del seu barri o territori afecten la seva vida quotidiana.

Als tallers es comença amb una introducció a l'abordatge de la seguretat urbana des de l'urbanisme feminista, explicant també el funcionament de les marxes com a metodologia. Després de la introducció les participants fan un exercici individual per analitzar les seves percepcions de seguretat en relació als seus recorreguts quotidians. Un cop feta aquesta anàlisi individual, les dones treballen en grup per tal de compartir els resultats de l'exercici individual, realitzar una reflexió col·lectiva sobre els elements comuns i diferenciadors que impacte en les seves percepcions i, finalment, definir conjuntament el recorregut de les marxes exploratòries. Els resultats d'aquest taller també serveix per a nodrir l'informe de resultats del procés.

4. Marxa exploratòria

L'objectiu de la marxa exploratòria és fer un **recorregut per l'espai urbà des d'una mirada feminista interseccional**, visibilitzant els aspectes que ens generen inseguretat i també aquells aspectes que ens proporcionen autonomia i llibertat a la ciutat. Durant el recorregut es debat i valora l'experiència quotidiana de cadascuna de les persones participants i també les particularitats pròpies d'aquestes experiències que són diferents en funció del gènere, l'edat, l'origen, la identitat sexual, la diversitat funcional, l'experiència migratòria entre altres aspectes. També es fan fotografies durant el recorregut d'elements que reflecteixin les seves percepcions i la seva mirada i vivència de l'entorn. En finalitzar la marxa exploratòria, es fa una reflexió col·lectiva i es convida a compartir les seves experiències.

² Col·lectiu Punt 6, 2014.

A part de ser una eina de diagnosi per obtenir informació de com respondre a aquesta problemàtica des de l'urbanisme, les marxes exploratòries també són una **eina d'organització col·lectiva de les dones**, ja que permet visibilitzar el coneixement que tenen les veïnes de l'entorn per on viuen i es mouen, alhora que valora la seva participació activa en el disseny i promou la transformació dels seus entorns urbans.

És essencial que les persones que dinamitzin les marxes exploratòries tinguin formació i experiència teòrica-pràctica en l'abordatge de violències masclistes, per poder acompanyar en el recull de vivències, sense revictimització i per tal que el procés reconegui l'agència de totes les participants.

També es recomana que en les marxes exploratòries no participin personal tècnic ni polític, per tal que les participants tinguin un espai còmode on compartir experiències i no es donin situacions de desacreditació o qüestionament de les seves vivències. En el cas que hi participi personal tècnic, cal que adoptin un paper d'escolta activa, sense intervenir amb les seves valoracions.

4. Sessió de presentació de resultats

Un cop presentat l'informe de la marxa exploratòria, és important que la institució o entitat que ha liderat el procés d'auditoria de seguretat faci un retorn tant a les persones participants com als equips tècnics involucrats en la millora i la transformació d'espais. Per exemple, les àrees d'urbanisme, territori, mobilitat, seguretat, feminismes, educació, serveis socials, entre d'altres. Per tant, es recomana fer sessions de presentació de resultats o de retorn tant amb les dones que han participat i la resta de persones veïnes com amb el personal tècnic i polític.

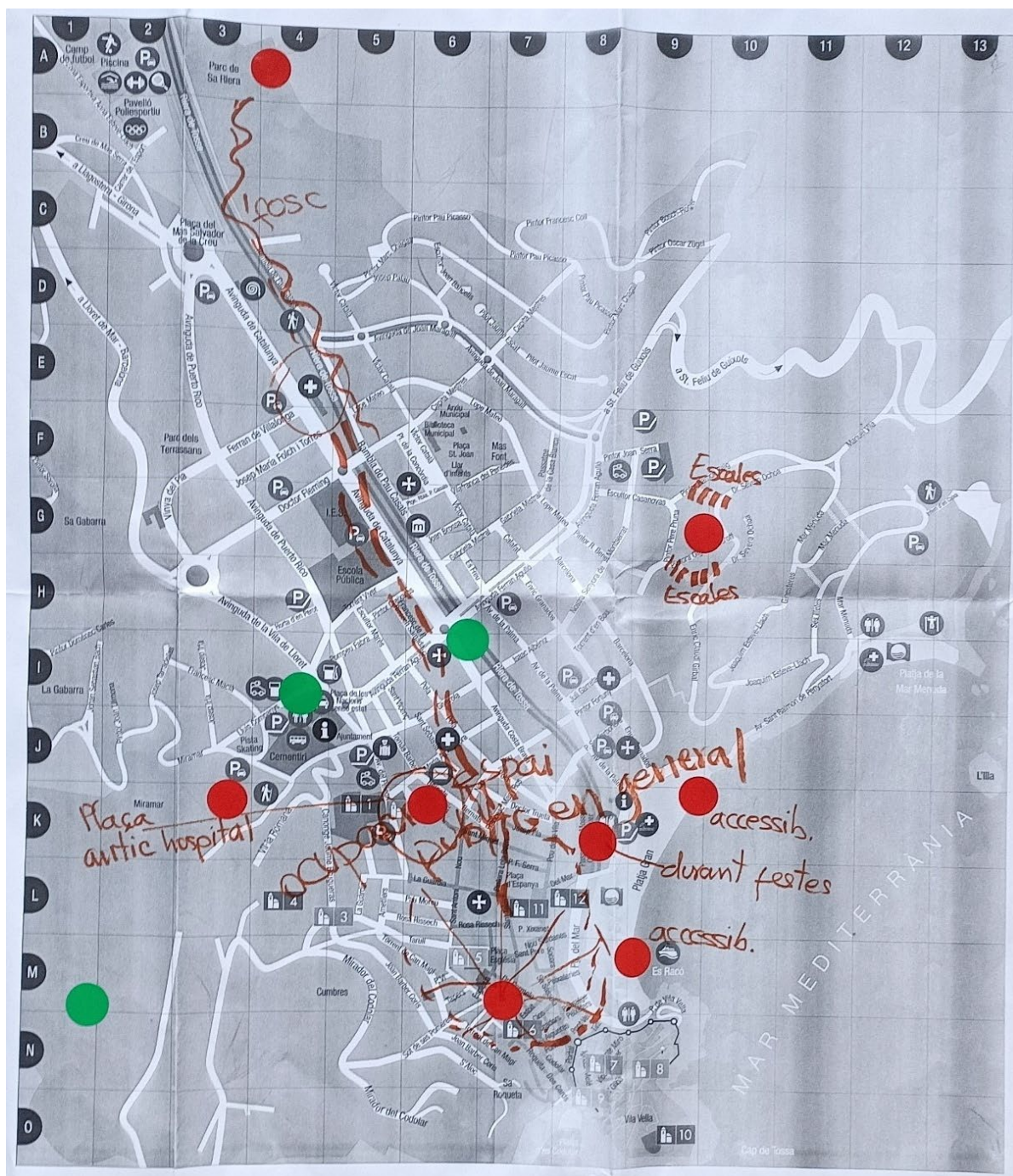
Es recomana organitzar una sessió oberta a la ciutadania on s'expliqui el procés, es presentin els resultats i idealment, s'expliqui com es continuarà el procés i com s'avançarà per a la implementació de les recomanacions de l'estudi.

5. RESULTAT DE LA MARXA EXPLORATÒRIA

A Tossa de Mar, es va realitzar el taller i la marxa exploratòria el 8 d'octubre de 2025. A continuació es presenten els resultats de la marxa exploratòria a Tossa de Mar amb una relatoria de les activitats fetes i l'anàlisi de resultats integrat en les recomanacions ampliades que provenen del coneixement previ de Col·lectiu Punt 6 en relació amb la seguretat urbana des d'una perspectiva feminista. Aquestes recomanacions es classifiquen en les 6 qualitats de seguretat urbana que es treballen des de l'urbanisme feminista per a exposar propostes tècniques que ajudin a descriure accions transformadores per aconseguir espais, tant d'entorns diürns com nocturns, més segurs.

Plànol de les aportacions fetes en taller per a definir la Marxa Exploratòria.

Al taller es van recollir aspectes que estan condicionant la percepció de seguretat i que no van quedar inclosos en l'itinerari definit per a la marxa exploratòria, però que estan reflectits en els resultats i serveixen per a exposar elements i situacions a les recomanacions, per exemple:

- Els itineraris des del Nucli Antic per anar al CAP on totes les participants ressalten les dificultats d'accessibilitat, a més de la distància i el camí en pujada.
- El grup de noies joves exposen que el parc de Sa Riera té molt mala il·luminació, concretament davant del Pavelló on es posa gent a jugar amb gossos. Estan d'acord que l'itinerari genera por i que la il·luminació és del tipus "fosca".
- L'espai públic on la majoria de les participants reconeixen percepció d'inseguretat, és la plaça de Sant Miquel per algunes qüestions físiques com la falta d'enllumenat o de manteniment, però sobretot per l'apropiació de grups que consumeixen drogues i porten gossos. Es parla que la Plaça es troba en un camí que pot escorçar itineraris quotidians, però s'evita passar per aquestes circumstàncies.
- Les dificultats d'accessibilitat, és a dir, el mal estat dels paviments i voreres en zones senceres i en general a tota la població. Paviments que rellisquen, falta de rampes i de manteniment (darrere el Dia, a l'avinguda Catalunya, entre altres).
- Les escales en zones on l'orografia és molt pendent, al carrer d'Olga Sacharoff i al carrer de Severo Ochoa. Falta il·luminació i són passos solitaris i sense visibilitat d'altres activitats que acompanyen perquè moltes cases són segones residències.
- L'ús dels lavabos públics a la Platja Gran queda condicionat per la ubicació "apartada" sobretot durant les festes.
- L'ocupació de l'espai públic en general i més a les zones turístiques, amb mercaderies de botigues i terrasses de bar. Al Passeig Marítim només hi ha una vorera, l'altra està ocupada per les terrasses privades.
- La falta d'enllumenat al Nucli Antic (darrere l'Església) entre altres. En general, els carrers que diuen "secundaris" i amb llum groga.
- La zona de Can Truges, l'aparcament d'estiu darrere del Cementeri, és una zona que s'utilitza per passejar i està poc condicionada i poc il·luminada.

La il·luminació al nucli està bastant malament, ens dona bastants problemes... no la vila vella Al Parc de Sa Riera, una zona que en teoria és d'oci, està molt mal il·luminada. Quan pugues a caminar i baixes una mica més fosc, fa bastant por... i just al pont, per baixar cap al Dia, també és molt fosca.

A la plaça de Sant Miquel s'ha normalitzat que sigui un espai ocupat per a persones que consumeixen i compren droga. Hi ha conflictes i són poc respectuosos.

Tothom fa la volta per no passar per la Plaça (Sant Miquel)

Els paviments i voreres en general a tota la població... bastant malament en l'àmbit de l'accessibilitat

Falten espais de descans en l'itinerari que va del nucli cap al CAP per atendre la gent gran, la gent amb mobilitat reduïda...

Per altra part, es va convidar a exposar els aspectes que afavoreixen la quotidianitat perquè serveixen per a replicar i valorar les seves condicions, es van nomenar:

- Les zones d'escombraries perquè n'hi ha moltes, estan ben organitzades i estan ubicades de manera pròxima als habitatges.
- La senyalització als camins de ronda
- Es van identificar dues zones on totes se senten molt segures, perquè compleixen moltes de les qualitats favorables (vital, equipades, vigilància informal, visible, comunitària). El conjunt que formen la Terminal d'Autobusos, l'Esclat, l'Ajuntament, entre altres serveis, i la zona a l'encreuament (Av. Catalunya i Av. de Ferran Agulló) on hi ha el supermercat, la farmàcia i molts més comerços i serveis.

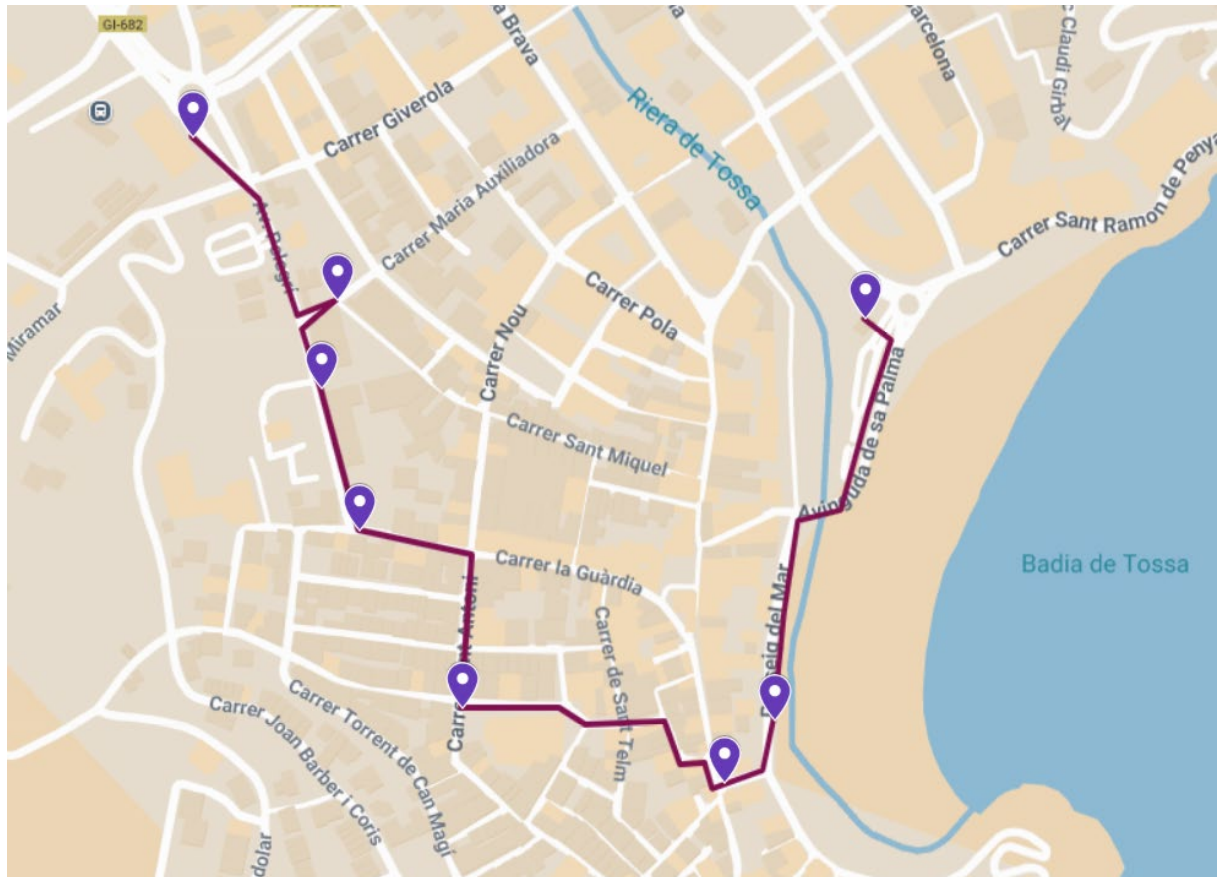
Hi ha un tema que genera dissens entre les participants, l'accessibilitat a les platges. Per una part, es comenta que hi ha amfibies per ajudar a arribar a la mar i que en general, tots els elements s'han de recollir quan hi ha mala mar, però la dona que ho necessita exposa que la seva autonomia està condicionada i que es pot millorar.

Accés a la platja per a discapacitats tant a la zona de la Mar Menuda com a la Platja Gran. Hi ha fustes que arriben, però n'arriben fins a l'aigua (veu de dona amb discapacitat).

Amb les amfibies només es poden banyar 3 o 4 persones al matí... uff (veu de dona amb discapacitat).

Itinerari de la Marxa Exploratòria: Des de la Seu de l'Ajuntament fins al mòdul de WC Públics ubicat al costat de la Riera de Tossa en la Platja.

Mapa del recorregut

En total s'han fet 8 parades on es van comentar diversos temes:

- 1a parada – Ajuntament de Tossa de Mar
- 2a parada – Plaça de l'Antic Hospital de Sant Miquel
- 3a parada – Pati Casa de Cultura de Tossa de Mar
- 4a parada – Avinguda Pelegrí / carrer la Guàrdia
- 5a parada – Plaça de l'Església
- 6a parada – Carrer ses Peixateries
- 7a parada – Passeig del Mar
- 8a parada – WC Públics a la Platja Gran

5.1 PARADA: AJUNTAMENT DE TOSSA DE MAR

Iniciem la marxa a la porta de les Oficines Municipals de l'Ajuntament de Tossa de Mar i en direcció a la plaça de Sant Miquel.

Allà estan els quinquis i estan a les 10 del matí, a les 3 de la tarda, a les 6... a totes hores.

Al voltant s'identifiquen elements de les voreres que estan condicionant l'accessibilitat. Per una part elements físics que tallen la continuïtat com la vorada i la canalització de l'aigua, però també altres com l'ocupació de les terrasses en voreres que són prou amples o el perill d'anar pel carrer quan anant amb una cadira de rodes, no hi ha com pujar a la vorera. Això s'ha vist a l'inici de l'av. del Pelegrí davant l'edifici de la Policia Local, el tram entre l'edifici de

l'Ajuntament i l'Espai Francesc Colomer, però la situació serveix per a exemplificar el que es va dir al taller: la falta d'accessibilitat en molts llocs del nucli urbà.

El meu home també va en cadira de rodes i sempre abans de passar pels puestos, hem de calcular si podem baixar o no.

Les participants exposen el problema que genera la prioritat que s'ha estat donant al turisme des de fa temps i reconeixent que és una activitat essencial per a moltes economies familiars del poble, exposen algunes de les dificultats que viuen quotidianament: falta d'itineraris continus perquè estan envaïts per l'ocupació de terrasses, la desaparició sencera de la vorera en un costat del Passeig Marítim, fer una cua llarga per treure diners d'un caixer, entre altres.

...es viu a costa dels nostres sacrificis, no poder passar per un lloc ple de terrasses, fer una cua de dues hores per a treure diners

També es fa veure que hi ha pocs equipaments, i que un d'ells, l'Espai Francesc Colomer no és accessible. L'avinguda Pelegrí està prioritzant vianants a una part de l'espai públic, però la senyalització i el funcionament no és clar per a les dones participants, sobretot a l'entrada i sortida on el color vermell no indica qui té la prioritat ni els passos de vianants continuen amb rampa a les voreres. També es fa veure que hi ha una gran rampa d'accés a la plaça de l'Antic Hospital de Sant Miquel, però que no hi ha ni voreres ni rampes accessibles a l'espai públic que arriba pel carrer Maria Auxiliadora.

5.2 PARADA: PLAÇA DE L'ANTIC HOSPITAL DE SANT MIQUEL

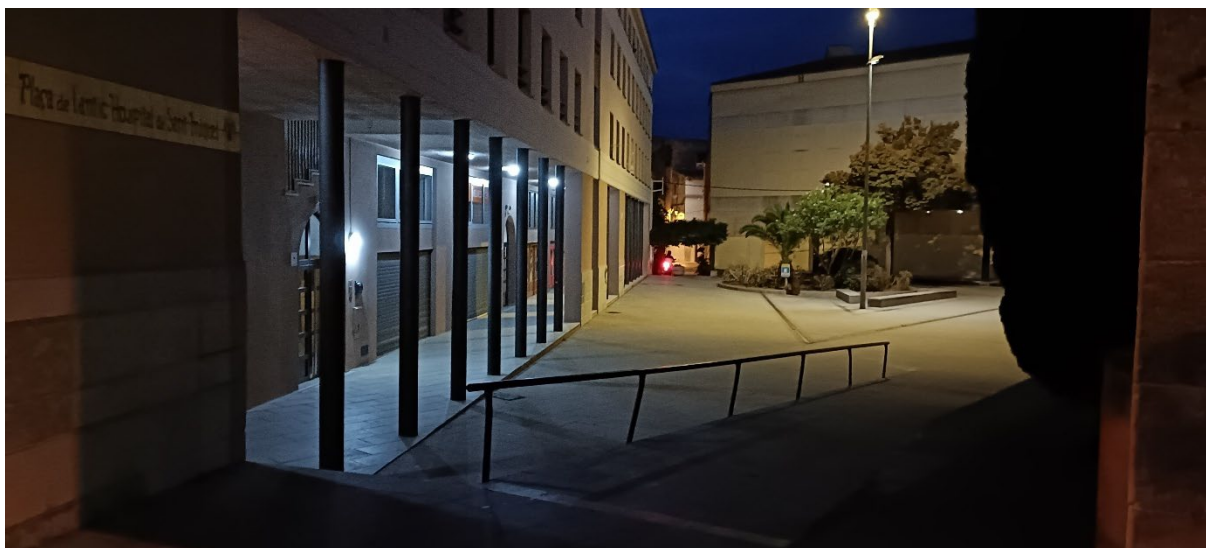
No hem pogut entrar a la plaça amb la cadira de rodes. L'hem vorejat i vist des dels accessos pel carrer Maria Auxiliadora i per l'Av. del Peregrí. Totes valoren positivament la retallada de la vegetació que hi ha al centre de la plaça, diuen que quan és espessa es creen racons i punts sense visibilitat que augmenten la percepció d'inseguretat.

Jo passo sovint per aquí... ara han tallat la vegetació... menys mal... ahí continuen, però els veus... abans s'amagaven allà dintre i de tant en tant sortien i em fotien un ensurt que pa que...

... cada dia estan, jo passo poc, trenco per aquí, per allà, vaig a comprar, i sempre estan per aquí, hi ha gossos... els coneixen a tots, però no té res a veure...

El camí que travessa la plaça és connector d'activitats diverses per anar a comprar, a fer gestions, anar a l'estació d'autobusos, al supermercat, etc., i es comenta que tothom fa la volta per a evitar l'apropiació actual que es fa a diverses hores del dia. Aquesta apropiació com a lloc d'estada genera altres necessitats, per exemple els porxos es fan servir per a pixar.

Per tant, les qualitats que proposa aquesta perspectiva (la vitalitat, la visibilitat, la vigilància informal, comunitària) no es veuen reflectides a la plaça. Més ben dit, es parla d'un equipament que li dona l'esquena a la plaça, poques activitats als baixos i només el funcionament d'un gimnàs en horari determinat.

A la conversa, es va parlar de les condicions que pot oferir una plaça per acollir diverses activitats a l'espai públic i perquè hi ha necessitats de descans, de trobada, de gaudir de l'espai obert i d'un ambient amb qualitats per acompanyar les necessitats del canvi climàtic.

Que no sigui només ciment, perquè han fet una plaça nova (no s'ha registrat el nom) i és tot ciment (d'aquesta plaça, una veïna va explicar que el pàrquing estava apuntalat i la plaça amenaçava enfonsament, i que tot plegat les condicions no van permetre introduir vegetació).

5.3 PARADA: PATI CASA DE CULTURA DE TOSSA DE MAR I AV. PELEGRÍ

El pati que està vinculat a la Casa de Cultura de Tossa de Mar forma part de l'interior d'illa de l'Antic Hospital de Sant Miquel i té accés des de l'Av. Pelegrí on se situen elements del patrimoni històric de la ciutat: la Vil·la Romana dels Ametllers, un Cementeri Antic i la Casa ACEBI un disseny d'habitatge inspirat en els principis de l'escola de la Bauhaus. A més, tota l'activitat cultural i comunitària que generen el local i les dependències de l'Antic Hospital, ubicades en el mateix carrer.

Es parla sobre les qualitats del petit pati (arbrat, paviment tou que filtra l'aigua, vegetació, ombra...) i el que pot aportar com a refugi climàtic i lloc d'estada i trobada per a la gent que passa per l'Av. Pelegrí o la que travessa l'interior d'illa. Hi ha dissens respecte a la formalització perquè es parla d'un espai tancat o d'un espai obert i vinculat amb els espais públics que li envolten. Es necessiten qualitats per a seure amb tranquil·litat, però també amb visibilitat i gaudint de la vitalitat del carrer per a no generar percepció d'inseguretat.

... una mica com més tancat queda més recollit... perquè allà es poden posar uns bancs per la gent que passa per la carretera i a vegades dic baixo, pren una mica la fresca... la gent gran l'agraïríem... quedaria molt maco

potser no seria qüestió de tancar-lo sinó realment obrir-ho

A l'Espai de Cultura es fan diverses activitats i per a edats i públics diversos, per això es comparteix que aquest pati és un bon lloc de trobada intergeneracional i per a fer una parada entre tasques quotidianes. Necessita adequar l'accessibilitat i plantejar elements de suport a les tasques de cures, com bancs, aigua, aparca bicis o cotxes de nadó, entre altres.

...al poble hi ha molts bancs que serveixen per aturar-se i descansar

A l'Av. Pelegrí hi ha un local de l'Ajuntament, l'Espai Francesc Colomer que se cedeix per a fer activitats, però manca d'una rampa per accedir-hi que ja s'ha demanat a l'Ajuntament. La major part de les activitats de l'Associació de Dones es fan en aquest espai.

... la majoria de les coses que fem (l'Associació de dones), els tallers, les fem aquí.

Actualment, hi ha una barana per a protegir la sortida directa al carrer i s'espera que els treballs de pacificació es porten a terme.

5.4 PARADA: AVINGUDA PELEGRÍ / CARRER LA GUÀRDIA

Es planteja que l'actuació provisional per a donar prioritat a vianants a l'Avinguda Pelegrí, genera punts conflictius sobretot en l'àmbit de l'accessibilitat i la circulació. A l'encreuament amb el carrer la Guàrdia, s'ha d'anar amb compte perquè la circulació del cotxe gira en les dues direccions i la prioritat per a les persones desapareix i passa a ser compartida amb velocitat 20. Els passos de vianants no són accessibles i podrien ajudar a marcar l'inici i el final de la prioritització.

... al teu fill que comença a anar amb autonomia li has de dir: no baixes de la vorera, no vagis pel carrer senyalitzat amb vermell

En aquest encreuament hi ha uns contenidors de brossa antics ocupant la vorera i les dones comenten que la valoració favorable que s'ha fet al taller correspon al sistema nou que hi ha en altres zones del poble.

Al carrer la Guàrdia ja es veu la il·luminació groga que es considera molt baixa en aquesta zona del poble.

I, l'ocupació de la via pública es relaciona més directament on hi ha confluència de botigues i zones de la platja amb bars on el turisme és més present i està vinculat a l'ús de temporada.

I a l'agost és una cosa i ara és un altre.

*... tancat aquí, tancat allà, amb aquell focus allà blanc... la impressió de por... perquè no hi veus
... amb la llum groga tot es queda molt fosc, i canvia si estan oberts o tancats els negocis*

Anant pel carrer Sant Antoni i a la cantonada amb el carrer Rosa Rissech es veu la distinció entre l'actuació amb plataforma única cap a baix i el carrer que puja amb dues voreres molt estretes cap a dalt. El fet dona per parlar de les dificultats que hi ha a les zones on queda per adequar l'accessibilitat i es termina parlant d'un edifici que sent de l'arquebisbat ara està cedit a l'Ajuntament i acull activitats com: el club d'escacs, la coral, les Supremes, l'Escalètric, però no és accessible.

Es va convidar a parlar de les oportunitats que troben per a fer esport o activitat física a l'espai públic i en diferents horaris. Elles comenten que a prop hi ha els camins de ronda, però que a l'hivern fa por utilitzar-los perquè són molt solitaris.

Tenim el camí de Sa Riera, que li diuen el camí del colesterol perquè tothom va, i és un camí molt transitat... però hi ha poca il·luminació, es concentra gent amb gossos, i per això, al vespre i a l'hivern hi ha menys gent.

5.5 PARADA: PLAÇA DE L'ESGLÉSIA

Continuant cap al mar, i passant pel carrer del Tarull on un dels laterals de la plataforma única desapareix per l'ocupació de terrassa de bar, la marxa va fer una parada a la petita plaça de l'Església on hi ha bancs i llocs per asseure. Es va criticar el tipus de banc de pedra que s'ha posat a la façana de l'Església perquè no és còmode, no té respall, ni braços per aixecar-se i, per tant, es va parlar de les persones que sovint necessiten aturar-se i descansar o asseure al costat d'un arbre per gaudir de l'ombra i veure passar la gent, a més de les necessitats semblants quan s'acompanya a persones dependents petites o grans.

Aquí hi ha una càmera que un veí ha posat per a vigilar la seva terrassa i la gent es queixa perquè passa per davant i es grava sense el seu permís.

Es comenta que en aquesta zona no hi ha gaire espais públics condicionats per a les activitats de les persones que viuen, més enllà d'espais per a transitar, espais per a trobar-se, descansar i asseure sense consumir i les dones van posar com a exemple, les famílies amb criatures que s'han de desplaçar a altres llocs, com al parc davant de la biblioteca municipal.

Per anar amb criatures petites, aquell parc és l'únic puesto...

(espais públics per trobar-se) al voltant de Can Palou sí que hi ha aquells bars... però sense haver de consumir... al parc dels terrassans

... i en general, el passeig de la platja, el mur del passeig... el mur de tota la vida

... hi ha bancs, potser no n'hi ha prou i passa que a l'estiu tot està ple i a l'hivern que som quatre gats... algú dirà ens sobren...

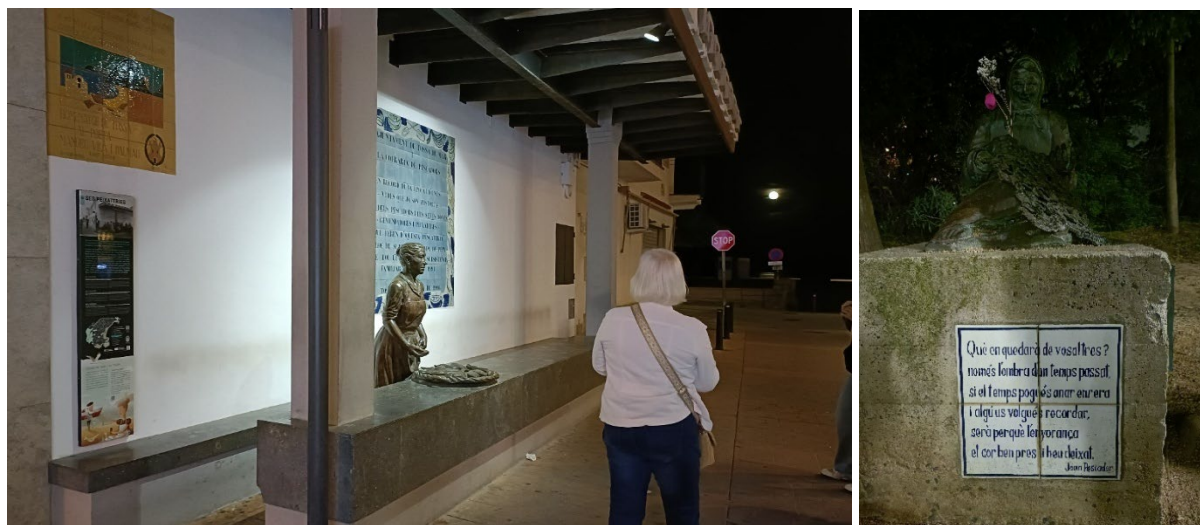
Les dones reconeixen que hi ha senyalitzats 4 lavabos públics: a l'Estació, a la Mar Menuda, davant l'Ancora i a la platja Passeig de la Vila Vella, i des d'aquesta perspectiva es consideren elements indispensables per acompanyar les activitats reproductives, comunitàries i pròpies que es desenvolupen a l'espai compartit, l'espai públic perquè ens dona autonomia.

Es parla de la falta de civisme per a fer ús dels lavabos i una d'elles proposa cobrar uns cèntims podria ajudar a implicar-se en la cura. Es proposa ubicar aquest servei a la zona del CAP i cap a dalt, on puja molta gent a caminar. També es parla sense molta informació d'una prova de lavabos que es va instal·lar davant la biblioteca i de l'ús dels lavabos de la biblioteca per atendre les necessitats de la canalla que juga a la plaça de la Concòrdia. En aquest sentit, es parla de la corresponsabilitat que es pot generar creant una xarxa de lavabos que inclogui les infraestructures existents i incorpori els serveis d'alguns equipaments de manera visible, ben

mantinguda i informada. Sobretot perquè els que hi ha estan molt enfocats al turisme i no a les xarxes quotidianes d'activitats durant tot l'any.

5.6 PARADA: CARRER SES PEIXATERIES

Es parla que els itineraris que surten de la zona més turística per anar a les zones residencials, són molt solitaris i amb poca il·luminació, i que, per tant, poden generar percepció d'inseguretat a les dones que tornen soles a casa.

... al final el poble està dissenyat per a consumir... no hi ha zones per ajuntar-te perquè vas a un bar... les festes amb els teus amics es fan a la platja... i amigues meves, quan tornen a casa, han de passar per carrers molt solitaris a la nit

Es comenta que al poble hi ha protocol contra les violències masclistes i que quan hi ha activitats es reforça la informació, i hi ha el punt lila des de fa anys sense que això vulgui dir que tots els nivells institucionals i les persones implicades (serveis externs) per atendre la seguretat de les dones estén formats i sensibilitzats amb perspectiva de gènere. En tot cas, des de l'Àrea d'Igualtat s'està impulsant que tota la plantilla tingui les formacions en gènere, llenguatge, violències i protocol d'assetjament sexual.

Quan es parla d'oci, es reflexiona sobre la incidència del turisme perquè es considera que el poble es dissenya per a consumir i que sovint l'oci acaba en un bar. Respecte als espais per acollir l'oci de la jovent, a més de l'aportació que han fet les noies joves al taller, es comenta que hi ha poca cosa i que és habitual que les activitats acaben a la platja.

Quan a la representació simbòlica de les dones a l'espai públic es comenten les escultures de dones, la "remendadora" de les xarxes per a pescar i la puntaire a llocs de la ciutat, com a reconeixement d'aquests treballs i el Museu de la Dona que exposa la configuració d'una casa domèstica de començament del segle XIX situat en un poble de pescadors.

Ha sigut diverses coses, abans de ser-hi museu de la dona... està situat en una de les primeres cases construïdes fora de la Vila Vella.

En tota la Costa Brava no hi havia cap museu dedicat a la dona de principis de segle... i hi ha moltes fotografies d'oficis que feien les dones.

Es parla que el Museu a part dels rols reproductius, exposa el paper i els oficis que han exercit les dones als pobles pescadors.

5.7 PARADA: PASSEIG DEL MAR

La marxa arriba al Passeig del Mar pel carrer Ses Peixateries i a l'altura del mur on les dones identifiquen un espai de trobada i xerrada que fan servir grups de senyors del poble habitualment, al vespre. Al costat hi ha el Pont sobre la riera que porta a l'embarcador.

... el mur, on la gent es reuneix, i no diguem la gent, diguem els homes, és un espai d'homes on es reuneixen a parlar... i un espai com aquest de dones... jo aquí a Tossa no el conec...

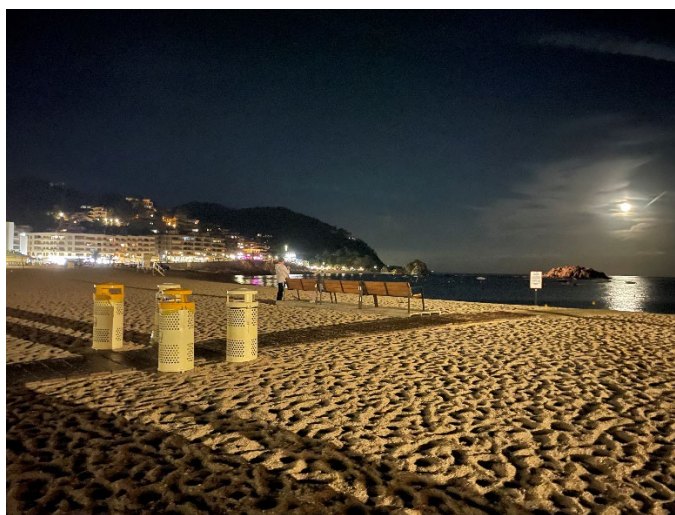
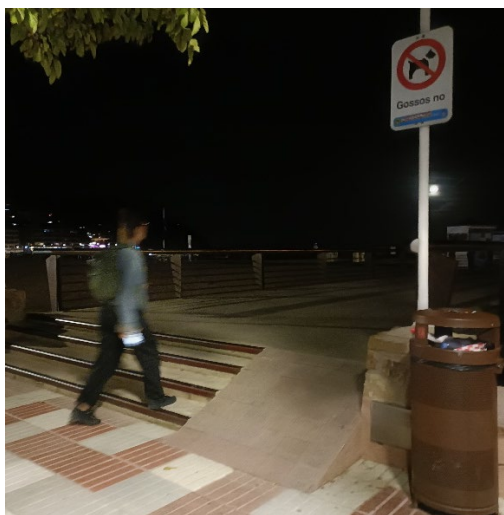
Les dones?, reunir-nos a l'aire lliure?, tenim temps?

La conversa sobre l'apropiació dels espais públics i el condicionament d'aquest per atendre les activitats quotidianes i les necessitats de la gent diversa, deriva sobre l'activitat econòmica predominant i massificada del turisme que condiciona l'ús d'espais com les voreres.

La secció del Passeig de Mar, exemplifica l'ocupació de voreres que s'havia exposat al taller. Hi ha molts llocs al poble on les terrasses ocupen les voreres i, per tant, llocs on la prioritat de les persones que caminen es veu restringida generant problemes per a l'atenció de les tasques de cura, molt especialment, els desplaçaments amb persones dependents (gent gran, nadons, infància, persones amb discapacitats, entre altres) o amb poca autonomia i perquè tampoc hi ha una xarxa d'itineraris accessibles consolidada. A la tarda està restringit el trànsit de vehicles al Passeig de Mar i al matí hi ha l'horari de distribució de mercaderies.

... dues voreres... una inutilitzada perquè no es pot passar, està envaïda per les terrasses.

... a l'estiu tothom passa pel mig perquè aquesta part (una vorera) queda petita.

La rampa d'accés al pont per anar a l'embarcador, no dona autonomia, no compleix el pendent d'accessibilitat i es fa necessari l'ajuda d'altra persona per pujar. Això forma part del que es va explicar al taller sobre la falta d'autonomia per apropar-se a la mar. Hi ha passarel·la de fusta per arribar fins al lloc equipat amb bancs per asseure i esperar els creuers que arriben a Tossa.

A la cartellera, i entre molta informació, hi ha el servei per a cadira de rodes, però la gent ha de ser previsor... arriba gent dient em poden ajudar? I tant l'oficina de turisme com els serveis informen... però clar, han de trucar.

Això (el servei per a persones amb cadira de rodes) s'hauria de promocionar per a què la gent que ho necessita sàpiga les condicions.

La platja de Tossa té bandera blava i és perquè té aquest servei.

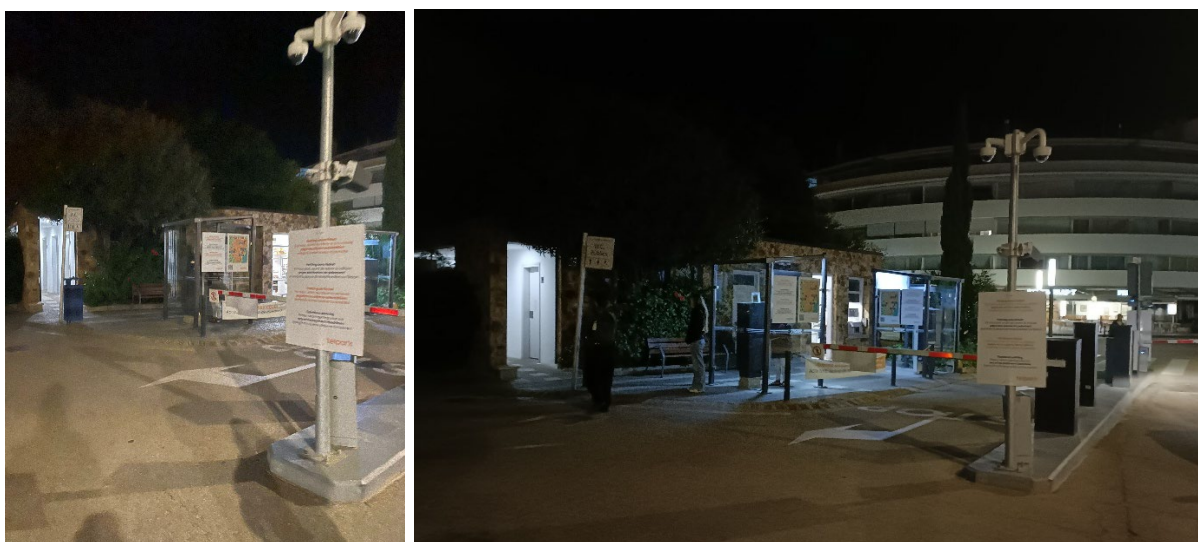
Es comenta que en general, la gent no està ben informada sobre els serveis i les condicions que esdevenen de comptar amb una bandera blava i que molta informació i moltes actuacions al voltant de la platja, estan adreçades al turisme. A més, que el servei per a persones amb mobilitat reduïda ho fan els socorristes i en temps d'alta concurrència no es donen l'abast.

... als bancs instal·lats a la zona de l'embarcador s'asseu la gent que espera per pujar al creuer, sobretot quan n'hi ha un cada hora i cents de persones

... i perquè quan funciona la zona està acordonada

... n'hi ha altra fusta (passarel·la) i cadires condicionades (amfibies) per a persones amb mobilitat reduïda, a l'altura del Club Nàutic on funciona el servei per a cadira de rodes

5.8 PARADA: WC PÚBLICS A LA PLATJA GRAN

La marxa va finalitzar a la ubicació de lavabos públics que hi ha entre el pàrquing públic de la Platja Gran i l'inici de l'avinguda de Sa Palma davant l'Àncora i on arriba la Riera de Tossa.

L'entrada des del carrer a la petita construcció dels lavabos públics es troba separada i al costat de les barreres i de les màquines de pago del pàrquing. Entre les barreres d'entrada hi ha càmeres 360° instal·lades per a vigilància del pàrquing i l'entrada al passadís dels lavabos es veu molt il·luminada.

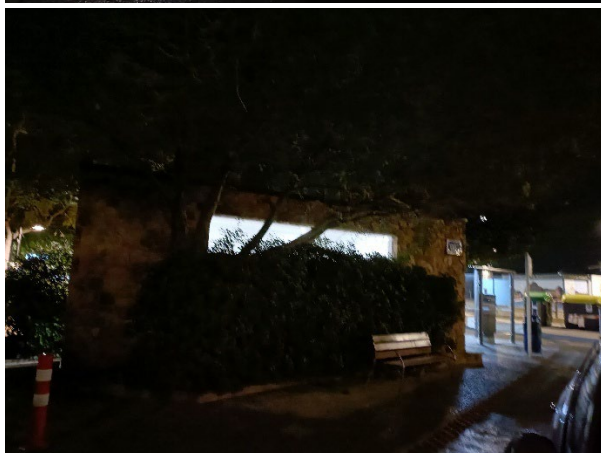
...diran, els lavabos no estan aïllats, però ves-hi tu, a les onze de la nit, quan la festa està allà a baix (des de la platja no hi ha visibilitat) i darrere hi ha un parc tot fosc, vull dir... en fa pànic

El veig perillós perquè és tancat, si t'acorralen aquí... no tens res a fer. El mur que tanca el passadís té una obertura alta i al fons es veu la vegetació de la riera...

Amb les dones es comenta que la visibilitat des de l'avinguda de Sa Palma és confusa perquè hi ha massa elements en l'entorn de l'entrada i que a la nit es percep com a un lloc arraconat on hi ha un passadís que té sortida directa a la zona fosca del parc i de la riera que es troba un nivell més avall. A més, la llum del passadís és molt alta i crea enlluernament. El contrast

de llum interior i exterior genera zones molt fosques al voltant on hi ha bancs per asseure. Darrere i cap al petit parc, l'edifici forma un racó que està il·luminat, però la zona és el límit amb la riera i la seva vegetació que si no té bon manteniment, l'ambient genera inquietud.

Els lavabos estan ben equipats i relativament, nets al moment de la marxa. Tenen l'equipament bàsic i hi ha canviador de bolquer per a nadons, però no són accessibles.

L'exemple del passadís molt il·luminat exposa clarament que només amb la il·luminació no s'aconsegueix generar bona percepció de seguretat. Es necessiten altres condicions com: generar vincles visuals sense extreure la intimitat, controlar els contrastos de la il·luminació, promoure l'encreuament d'activitats per a involucrar la vigilància informal, fer manteniment de la vegetació per a evitar racons i ombres, establir horaris de funcionament i, fins i tot, instal·lar mecanismes d'ajuda efectius com un botó d'ajuda que doni confiança. Durant el dia, es considera que la ubicació és bona, però a la nit, i a les cinc de la tarda a l'hivern, és un lloc molt fosc.

RECOMANACIONS

Les recomanacions segueixen les 6 característiques que un entorn segur ha de tenir: visible, senyalitzat, vital, equipat, vigilat i comunitari per a exposar propostes que ajudin a descriure accions transformadores per aconseguir espais, tant d'entorns diürns com nocturns, més segurs. Aquestes recomanacions són orientatives i caldria treballar-les conjuntament a través de la participació de les dones usuàries dels espais per tal d'adaptar-les a la realitat del municipi.

Vb1 Disseny d'espais visibles sense racons, murs cecs o àrees amagades sense visibilitat

Tenint en compte línies de visió àmplia 360°, cantonades amb angles de 90°, sense barreres visuals com la publicitat, murs, vegetació i altres elements de més de 1,20 metres instal·lats als carrers de la xarxa quotidiana. Evitant la ubicació de mobiliari urbà, vegetació, ornamentació, contenidors de residus, fileres de cotxes aparcats en carrers i en aparcaments en superfície i particularitats de les trames urbanes com els centres històrics, elements de publicitat o senyalització que obstaculitzin la visió.

- Revisió de la configuració física per tal que afavoreixi la visibilitat àmplia, sense obstacles ni racons, exemple: itineraris per travessar la plaça de Sant Miquel, entorn dels WC públics a la Platja Gran.
- Revisió de la visibilitat àmplia, a causa dels cotxes que obstaculitzen la visibilitat o perquè hi ha poca activitat a l'entorn, exemple: zona d'aparcament darrere el Cementiri Municipal, escales en zones on l'orografia és molt pendent, al carrer d'Olga Sacharoff i al carrer de Severo Ochoa.
- Actuació de neteja i manteniment dels espais públics, descampats i solars en desús on la vegetació esdevé un problema perquè obstaculitza la visibilitat, exemple: la zona de Can Truges (voltants de l'aparcament d'estiu) que s'utilitza per anar a caminar, el manteniment de la Riera de Tossa al voltant dels WC públics a la Platja Gran.

Vb2 Visibilitat contínua en els accessos als edificis i ús de materials transparents en elements urbans i en processos d'obres

Dissenyant els accessos als edificis o altres espais públics de manera que no generin espais ocults on poder amagar-se i que estiguin en línia a la façana i a la part davantera de l'edifici. Il·luminant les voreres i les zones d'entrades als edificis i altres espais públics sense generar contrastos ni espais foscos entre sí i determinar les condicions necessàries per a evitar la formació de racons i la falta de relació visual entre les activitats. Revisant l'ordenança de

construcció d'habitatges per garantir que els nous portals i entrades a aparcaments es construeixin alineats al carrer sense crear un retranqueig que redueixi visibilitat.³

- Mesures per evitar els murs opacs en planta baixa, buscant estratègies per generar visibilitat entre l'interior i l'exterior, per afavorir la visibilitat interior des de l'espai públic, exemple: la major part de les façanes que configuren la plaça Sant Miquel.
- Revisió del tipus de tanques que es posen quan es fan obres per a evitar que creïn racons i restin visibilitat cap al carrer, cosa que permet veure en les dues direccions.
- Creació de vincles directes i visibles amb el carrer quan es formen vestíbuls urbans com l'entrada a la Casa de la Cultura de Tossa de Mar.

Vb3 Il·luminació contínua, homogènia i sense obstruccions, garantint el seu funcionament

Dissenyant una xarxa d'il·luminació per acompanyar la xarxa d'activitats quotidianes sense prioritzar només els carrers principals i comercials. Il·luminant les xarxes d'espais quotidians, els recorreguts per a vianants i ciclistes, els accessos al transport públic, els encreuaments, els espais provisionals, etc. Garantint el seu manteniment i funcionament i adaptant la il·luminació a les diferències entre hores de sol i millorant les indicacions amb senyals lluminosos a la nit, en un pas de vianants, en els graons o seguint les baranes d'accés. Ubicant els fanals o lluminàries sense que obstrueixin el pas de persones i l'accessibilitat, i assegurant que no hi ha elements que obstrueixin la llum dels fanals (vegetació, publicitat, ornamentació). També garantir que la il·luminació funcioni de manera continuada durant tot l'any, sense talls d'enllumenat a certes zones durant determinats períodes o dies de l'any i testant els fanals amb sensor ja que no aconseguixen donar continuïtat a l'itinerari. Assegurant que les lluminàries de les faroles s'instal·len a una alçada que no sigui tapada per l'arbrat o la vegetació.

- Revisió i millora de la il·luminació, exemple: al Nucli Antic, al carrer d'Olga Sacharoff, al carrer de Severo Ochoa i en general, els carrers que diuen "secundaris" i amb llum groga. Incloent l'itinerari cap al parc de Sa Riera (conegut com el camí del colesterol), i concretament davant del Pavelló.
- Planificació de l'enllumenat en coordinació amb el manteniment de l'arbrat, per evitar que obstaculitzi la llum.
- Millora de la il·luminació a tot l'interior i els itineraris que travessen la plaça de Sant Miquel.

³ Ordenança del País Basc inclosa en les bones pràctiques d'aquesta guia

Vb4 Resolució dels contrastos de llum

Establint criteris que garanteixin la il·luminació bàsica necessària per als usos (tenint en compte, no només els usos comercials, sinó residencials, de passejada, recorreguts, etc.), optimitzant la il·luminació trobant la intensitat correcta o eliminant aquells obstacles que no permeten que funcioni correctament. Evitant contrastos entre zones molt i poc il·luminades (aparcaments provisionals durant molt temps, zones esportives, zones d'oci, límits del municipi...) i tenint en compte la seva intensitat i el color de la llum per a minimitzar ombres i facilitar identificar contorns.

- Identificació dels carrers on hi ha manca de continuïtat de la il·luminació i on es generi contrastos de llum, exemple: entorn d'una pista de futbol.
- Atenció als contrastos de llum entre l'interior i l'exterior perquè produeixen enlluernament, per exemple al WC de la Platja Gran on es generen zones fosques en el límit de la riera. Si la vegetació no té bon manteniment, l'ambient genera inquietud.

Vb5 Instal·lació de miralls en espais de difícil resolució

Col·locant i garantint el manteniment i funcionament dels miralls en els espais on no es pugui solucionar amb cap altra mesura per a evitar els racons de manera que es pugui controlar visualment l'espai cap a tots els angles.

Vb6 Visibilització de les dones i altres identitats en els espais de memòria

Identificant com a part de la xarxa quotidiana i en llocs concorreguts del municipi, els espais de la memòria i l'experiència de les dones (en relació a la vida personal, professional, comunitària, política...) en la seva diversitat (joves, migrades, amb diversitat funcional, etc.), instal·lant art urbà, descrivint la història o mitjançant altres elements simbòlics que recordin la memòria i reivindiquin el seu rol i els drets en la societat. Així com a través d'exposicions i altres activitats com festes, caminades, publicacions o premis que serveixin per a recordar i visibilitzar la vida de les dones i les seves aportacions a la comunitat.

- Es valora la representació simbòlica de les dones a l'espai públic quan es comenten les escultures de la "remendadora" i la puntaire, com a reconeixement d'aquests treballs i també, el Museu de la Dona que a part dels rols reproductius, exposa el paper i els oficis que han exercit les dones als pobles pescadors.
- Incorporació i reequilibri amb noms de dones i/o en relació amb la història de les dones i altres identitats, en el nom de carrers, espais o equipaments públics. Instal·lant plaques, murals o altres elements urbans en espais visibles dels carrers de la xarxa quotidiana, així com reequilibrar el nom de carrers de dones.

Vv7 Reivindicació del dret de les dones i altres identitats als espais públics

Realitzant intervencions simbòliques i nomenant amb frases en contra de la violència masclista i el dret de les dones i altres identitats a l'ús i gaudi dels espais públics a través de frases, murals o altres elements urbans visibles als carrers, parc i places.

Vb8 Regulació d'imatges als espais públics per evitar continguts sexistes i discriminatoris

Redactant, aprovant i desenvolupant una normativa que reguli l'ús d'imatges i textos a l'espai públic prohibint aquells que difonguin missatges sexistes que objectivitzen o revictimitzen les dones o siguin discriminatoris per edat, origen, ètnia, classe o identitat sexual de les persones. També evitant la sexualització de les dones als entorns de festes, i posant mesures per evitar discriminacions per raó de gènere als espais d'oci privats, per exemple, evitant codis de vestir que objectivitzen a les dones i exclouen a la majoria. Promovent estratègies de sensibilització entorn a la socialització de gènere que provoca que els homes tinguin actituds invasives o assetjadores, físiques o verbals, respecte a les dones.

Vb9 Recopilació de dades de violència masclista i percepció d'(in)seguretat

Elaborant periòdicament informes de diagnòstic sobre la situació de les dones i la violència masclista a la comunitat a través de dades, públiques i accessibles, recopilades per les diferent entitats i institucions implicades en l'atenció a aquest tipus de violència (policia, serveis socials, centres comunitaris, centres sanitaris, estaments judicials, organitzacions socials, etc.). Millorant la recollida d'aquestes dades incloent-hi la diversitat de dones de la comunitat per edat, identitat sexual i de gènere, origen, ètnia, etc.

Vb10 Campanyes sobre violència masclista des d'un abordatge no revictimitzador

Desenvolupant programes de formació contínua a tota la comunitat, sobre violència masclista, abordant els prejudicis i fent èmfasi en la necessitat d'erradicar-la i prevenir-la. Elaborant campanyes divulgatives d'informació i sensibilització per explicar en què consisteix i totes les seves vessants (física, psicològica, sexual, econòmica, simbòlica, etc.) així com quins són els recursos disponibles. Reconeixent el dret a habitar un entorn lliure de violències i procurant arribar a tots els sectors de la comunitat a través dels mitjans de comunicació i les xarxes socials, donant especial atenció a les i els joves.

- Col·locació visible i continuada dels programes i eines que es treballen per a l'atenció i erradicació de les violències masclistes en espais referents i quotidians com l'estació d'autobusos, els lavabos públics, entre altres.

EQUIPADA

Eq1 Disseny d'espais públics per atendre i promoure diversitat d'usos i persones

Instal·lant elements de suport com taules i bancs amb diferents situacions de sol i d'ombra, accés a lavabos públics, aparcaments de bicicletes i carrets, fonts d'aigua, vegetació, il·luminació adequada facilitant l'apropiació i convivència per part de les persones. Evitant que la disposició del mobiliari generi sensació d'exposició, per exemple, els bancs en filera i formant passarel·la en una rambla o al costat d'una estació de busos on habitualment estan ocupats per grups d'homes. Utilitzant paviments adequats i accessibles a les activitats que s'hi desenvolupen i que esmorteixin sorolls (pilotes, patins...). En general, aïllant del soroll a través de vegetació i tendals de terrasses especials per a permetre simultàniament el desenvolupament d'activitats amb el descans de les persones veïnes. Diversificant i flexibilitzant el mobiliari, per exemple, estudiant la possibilitat que hi hagi una carpa a l'estiu. Col·locant elements tipus pèrgoles per poder utilitzar-los tant dies de pluja com dies molt solejats i amb paviment antilliscant, i recolzant-los en un teixit divers d'activitats.

- Equipament d'itineraris quotidians amb bancs, ombres i en general, atenent la mobilitat activa per pujar al CAP i al Parc de Sa Riera.
- Equilibri en la ubicació d'espais públics al poble i atenció a les necessitats pròpies de la població resident. És a dir, condicionament dels espais públics per acollir activitats diverses, com: llocs de descans, de trobada, de gaudir de l'espai obert i d'un ambient amb qualitats per acompanyar les necessitats del canvi climàtic, entre altres. Per exemple, hi ha famílies que es desplacen molt per trobar una zona de joc infantil.
- Condicionament d'espais públics com a refugis climàtics. Valorant les qualitats del petit pati que hi ha a la Casa de Cultura de Tossa de Mar (interior d'illa de l'Antic Hospital de Sant Miquel) per a configurar un lloc d'estada i de trobada intergeneracional amb qualitats per a seure amb tranquil·litat, però també amb visibilitat i gaudint de la vitalitat del carrer per a no generar percepció d'inseguretat. És a dir, amb elements de suport a les tasques de cures, com bancs, aigua, aparca bicis o cotxes de nadó, accés a lavabo públic, entre altres.
- Col·locació de mobiliari adequat per a les necessitats diverses. En la col·locació de bancs comptar amb models que tinguin reposa braços, respall, i materials adequats. La substitució dels bancs a la plaça de l'Església no compleixen.
- Desdoblament dels serveis quan la situació del turisme desvirtua les necessitats pròpies de la població. Per exemple: el servei amfibi que donen els socorristes en temporada alta.

Eq2 Disseny i condicionament dels carrers per atendre la mobilitat a peu

Proposant recorreguts amb paviments accessibles i il·luminació que prioritzin anar a peu i per atendre les necessitats de les persones que porten carretó, cotxet, cadira de rodes o acompanyen a persones dependents. Senyalitzant els itineraris accessibles quan no es pugui garantir a tot l'entorn i cuidant les qualitats de camins diversos per a evitar penalitzar els itineraris quotidians. Traient els elements urbans de les voreres (fanals, contenidors, motos, terrasses...) que són obstacles i en aquells carrers que ho permetin, ampliar la vorera o invertir la prioritat així com definir itineraris accessibles amb passos de zebra i il·luminació enfocada cap a les voreres per afavorir la percepció de seguretat. Per últim, atenent les xarxes quotidianes de manera equitativa als diferents barris del municipi i reduint les fronteres urbanes configurades a partir de grans eixos viaris perquè creen inseguretat i dependència del vehicle rodat.

- Atenció al mal estat dels paviments i voreres en zones senceres i en general a tota la població. És a dir, atenció a les dificultats d'accessibilitat amb paviments que rellisquen, voreres estretes, vorades que no donen continuïtat a passos de vianants, és a dir, falta de rampes i de manteniment. Exemples: darrere el Dia, a l'avinguda Catalunya, la part alta del carrer Rosa Rissech, l'Av. Pelegrí davant l'edifici de la Policia Local, el tram entre l'edifici de l'Ajuntament i l'Espai Francesc Colomer, un espai molt utilitzat per la major part de les activitats de l'Associació de Dones, la rampa molt pendent per pujar al pont de l'embarcador, entre altres.
- Condicionament d'itineraris quotidians com el que puja al CAP i al Parc de Sa Riera des del Nucli Antic i la part baixa del poble i no només per la distància sinó per les dificultats d'accessibilitat. També l'atenció a l'accessibilitat en edificis que acullen activitats diverses, per exemple, l'edifici que sent el Casal Parroquial ara està cedit a l'Ajuntament i acull el club d'escacs, la coral, les Supremes i l'Escalètric.
- Atenció a l'ocupació de voreres derivada de l'activitat turística (mercaderies i terrasses de bar) en moltes zones de la població, i perquè penalitzen la mobilitat a peu, l'atenció als treballs de cures (els desplaçaments amb altres persones dependent, anar amb un cotxe de la compra, un cotxet de nadons, una crossa...) i condiciona gaudir dels espais públics. Per exemple: la inhabilitació de voreres al Passeig del Mar i al carrer del Tarull davant la parròquia de Sant Vicent, entre altres. Els treballs de cures succeeixen al llarg del temps, però moltes coincideixen al matí i la gent gran habitualment, s'ocupa més al matí.
- Valoració i condicionament d'itineraris que s'utilitzen habitualment, per a passejar com la zona de Can Truges (voltants de l'aparcament d'estiu)

Eq3 Col·locació d'elements que permetin l'encreuament segur de diferents tipus de mobilitat

Instal·lant encreuaments universals, plataformes úniques i altres elements de pacificació del trànsit motoritzat que permetin creuar a totes les persones amb diferents tipus de mobilitat, a les persones cegues o amb baixa visió amb un sistema acústic a demanda amb telecomandament. Indicant el temps i amb durada suficient que permeti creuar en un únic intent a persones i promovent encreuament universal en cruïlles concorregudes, sempre prioritzant la mobilitat a peu versus la motoritzada.

- Priorització i condicionament de la mobilitat als entorns on es concentren moltes activitats quotidianes, per exemple al conjunt que formen la Terminal d'Autobusos, l'Esclat, l'Ajuntament, entre altres serveis, i la zona a l'encreuament (Av. Catalunya i Av. de Ferran Agulló) on hi ha el supermercat, la farmàcia i molts més comerços i serveis.

Eq4 Disposició d'espai de vida als passos de vianants

Eliminant a 10 metres abans del pas de vianants, obstacles de visibilitat com aparcaments de cotxes, motos, bicis, contenidors, vegetació i arbustos i altres elements que restin visibilitat de les persones vianants des dels vehicles, per exemple, dissenyant plataformes per avançar el pas de vianants i amb senyalització vertical i horitzontal.

Eq5 Adequació dels serveis de mobilitat a les necessitats de les xarxes quotidianes

Comptant amb condicions de temps i distàncies que facilitin i s'adeqüen a les necessitats diverses de les persones i als contextos territorials diversos. Permetent, per exemple, que un servei com l'autobús realitzi parades segons les demandes de les persones i sobretot en hores de poca llum, amb inclemències del temps i en cas de persones amb necessitat físiques o d'accessibilitat, etc. Ampliant les franges horàries dels serveis de mobilitat en els dies feiners, especialment als territoris amb urbanitzacions, i tenint en compte el temps necessari per a fer transbords amb altres modes de mobilitat com el tren. Revisant i estudiant la possibilitat d'ampliar l'oferta de modes de mobilitat entre municipis que comparteixen equipaments i serveis i també en horari nocturn per atendre el desenvolupament de l'oci nocturn, per a garantir l'autonomia i la mobilitat segura i lliure.

Eq6 Disseny de parades de transport equipades, accessibles i segures

Dissenyant les parades de manera que no obstrueixin els recorreguts per a vianants i ciclistes, ampliant les voreres puntualment i garantint que siguin accessibles, ubicant sempre que sigui possible una marquesina, amb espai per resguardar-se de les inclemències del temps i que sigui visible amb material transparent, sense plafons publicitaris, amb banc a alçada adequada que aculli diferents cossos, suports isquiàtics, paperera, il·luminació interna, panells amb

informació d'horaris de pas a temps real, rutes i incidències, resolent l'accessibilitat al bus i en parades aïllades amb botons d'informació i ajuda. Quan no hi càpiga una marquesina, assegurar la senyalització i l'accessibilitat en l'accés i baixada del bus, així com vincular el pal de parada a un espai on es pugui seure, esperar o descansar i si està ubicada en lloc aïllat, disposar d'intèrfon d'ajuda i aplicacions mòbils amb informació en temps real per a gestionar els temps d'espera.

Eq7 Desenvolupament d'una xarxa ciclista quotidiana

Promoció, ampliació, millora i manteniment de la xarxa de carrils bici, afavorint els carrils unidireccionals, segregats a calçada i amb amplada que permeti la circulació a diferents ritmes; fent manteniment del paviment, i dotats per atendre de carrils bici ben senyalitzats, il·luminats, amb ombres, amb visibilitat entre bicicletes, vianants i altres vehicles, espais per estacionar bicicletes i altres elements de suport a la mobilitat com fonts d'aigua, bancs pel descans o estacions d'autoreparació. Ubicant aparcaments i estacionaments segurs i tancats de bicicletes i cicles en les xarxes quotidianes d'activitats que permetin el guardat de diversitat de cicles i els seus accessoris, que sigui accessibles per a les diversitats funcionals i que siguin visibles amb il·luminació, emplaçant-los i dissenyant-los de manera que no representin una barrera visual en espais públics.

Eq8 Xarxa de camins escolars segurs per a l'autonomia de la infància

Prioritzant els recorreguts per a vianants i en bici, unint les escoles amb espais públics i equipaments de l'entorn, que formin part de la xarxa quotidiana, amb visibilitat en els encreuaments i senyalització horitzontal i vertical per a informar i advertir la prioritat als vehicles. Involucrant als comerços i espais privats que estiguin situats en la xarxa per a corresponsabilitzar de les cures de la infància. Informant sobre els avantatges de desplaçar-se a peu i amb bicicleta als centres educatius (infantil, primària, secundària) i altres espais de la xarxa quotidiana, i dotant els camins amb vegetació, materials que no generin il·les de calor, fonts d'aigua i ombres, a més d'altres mobiliaris de suport (bancs, accés a lavabos públics...).

Eq9 Distribució d'equipaments variats en la xarxa quotidiana

Promovent l'autonomia i donant suport a les tasques de cures, situant a l'entorn dels nuclis d'habitatges, els equipaments amb màxima varietat de serveis culturals, recreatius, educatius, esportius i de salut, amb programes específics adaptats a les singularitats de la població. Enxarxant aquests equipaments amb distàncies curtes a peu i en bici o en transport públic per a disminuir la inversió de temps en les tasques de cura i promoure la mobilitat activa i sostenible. Adaptant els programes i horaris a les necessitats diverses i tenint en compte la conciliació dels diferents temps dels cicles vitals, la corresponsabilitat a les tasques de cura i l'atenció a les dependències, etc. Incentivant la obertura d'equipaments o locals

autogestionats per a joves on oferir espai de trobada sobretot a la nit i a l'hivern per desenvolupar les seves activitats.

Eq10 Xarxa de lavabos i infraestructures de cura

Garantint l'accés a lavabos i altres espais de cura com sales de lactància, que siguin gratuïts, accessibles, equipats amb canviadors per a diferents edats (bebès i adults dependents), nets, confortables i segurs amb petit espai per rentar i assecar una peça de roba de manera ràpida. Situant-los en un lloc visible i il·luminat o facilitant i senyalitzant l'accés a espais existents dins dels equipaments o espais de relació de la xarxa quotidiana. Assegurant a més una senyalització per diversitats de gèneres, incloent senyalització no binària (que respongui a criteris d'accessibilitat cognitiva). Ubicant els lavabos públics, tant fixes com aquells que es posen durant les festivitats, en espais visibles on hi ha vitalitat i vigilància informal.

- Revisió i proposició d'espais de cura com una xarxa de lavabos públics, en relació amb la xarxa quotidiana d'activitats i condicionada per a donar suport a les necessitats de les persones diverses al llarg del temps.
- Ampliació de la xarxa de lavabos públics que en aquest moment es considera definida per atendre el turisme (4 lavabos públics: a l'Estació, a la Mar Menuda, davant l'Ancora i a la platja Passeig de la Vila Vella) i vinculada als equipaments i serveis o a zones concorregudes com la zona del CAP i l'itinerari per arribar al parc de Sa Riera.
- Millorar l'accessibilitat i l'entorn físic i relacional dels lavabos públics que hi ha a la Platja Gran perquè es considera que queden "molt apartats", no són visibles des de l'avinguda de Sa Palma, i requereixen millorar la il·luminació i el manteniment de l'entorn, ja que són un punt de referència durant les festes. També cal canviar altres condicions com: generar vincles visuals sense extreure la intimitat, promoure l'encreuament d'activitats per a involucrar la vigilància informal, fer manteniment de la vegetació per a evitar racons i ombres, establir horaris de funcionament i fins i tot, instal·lar mecanismes d'ajuda efectius com un botó d'ajuda que doni confiança.

Eq11 Xarxa de serveis d'atenció a les violències masclistes

Difonent la xarxa de serveis que dona informació i ajuda a les dones (SIAD) en relació amb la prevenció, sensibilització, resposta i implicació comunitària en casos de violència masclista. Aquesta xarxa hauria d'incloure espais d'ajuda, per exemple, en espais comuns i exteriors de la xarxa quotidiana, a través de la ubicació d'intèrfons que proporcionin atenció en horaris nocturns o quan altres serveis no estan disponibles. Aquesta xarxa pot incloure l'autoorganització d'activitats per grups de dones per visibilitzar problemàtiques i com a estratègia per a reapropiar-se de la nit. Disposant del punt lila a tots els espais de festa, en aquest sentit, estudiant quines són les zones d'oci nocturn, tant formals com informals.

Eq12 Instal·lació de botons d'informació i ajuda en diferents espais de la xarxa quotidiana

Garantint una senyalització clara de la ubicació i informació sobre el funcionament del botó i proporcionant servei tant auditiu com visual. Han de ser botons grans que permetin a persones amb diversitat funcional poder activar-los en torres que tinguin contrast cromàtic i que permetin una fàcil identificació i accessibilitat per a les persones amb diversitat funcional, sensorial i cognitiva.

Eq13 Cura, neteja i manteniment, d'elements dels espais i el paisatge urbà

Evitant que es generin zones d'acumulació de residus, deterioració, abandó o falta de manteniment d'edificis, espais públics i espais en desús, com solars o edificis buits. Propiciant la implicació, la cura i el gaudir de lo comunitari.

- Distribució equitativa de la xarxa de contenidors d'escombraries. Les dones valoren favorablement els nous models i es comenta que millora l'ambient i l'ús. Actualment, queden elements antics que ocupen la vorera, com els contenidors ubicats a l'encreuament del carrer la Guàrdia amb l'avinguda del Pelegrí.

Eq14 Adequació i dotació de l'entorn de les festes major i populars

Tenint en compte la ubicació i la seva connectivitat amb l'entorn, per promoure una festa segura en un entorn vital, i garantint una tornada a casa autònoma i lliure, en un entorn ben connectat. Ubicant els accessos de la festa en una zona visible i vital, i oferint opcions diverses i ben condicionades de modes de mobilitat, transport públic, xarxa de carrils bici, etc. Garantint activitats per a perfils diversos i de diferent edat per a augmentar el sentiment de pertinença i la presència a l'espai públic. Ubicant els lavabos públics en una zona visible, amb il·luminació, evitant la seva ubicació en zones arraconades o amagades. Habilitant espais d'atenció i denúncia a les violències masclistes, com per exemple, el punt lila, de forma visible, amb il·luminació i equipats amb el material adequat per a respondre contra les agressions. Senyalitzant els modes de mobilitat disponibles, els punts d'atenció i ajuda, així com la preparació de tot el necessari per a garantir les festes lliures de violències masclistes.

- Identificació de les xarxes que connecten les zones residencials amb els espais concorreguts (serveis, oci, zones on s'ubiquen les festes, etc.) per a atendre i condicionar elements i situacions que generen por, sobretot a la nit, la matinada o en espais de temps solitaris. Per exemple: estat físic i relacional dels itineraris més concorreguts (il·luminació, manteniment, usos en plantes baixes, horaris comerç...)

SENYALITZADA

Sy1 Mapes i informació de les xarxes quotidianes diürnes i nocturnes

Incloent mapes i senyalització amb la ubicació dels usos en les xarxes quotidianes diürnes i nocturnes (equipaments quotidians i altres serveis, espais públics, transport públic i comerços de proximitat, xarxa de suport violències masclistes) així com altres de suport (lavabos, altres infraestructures de cura i punts d'ajuda, prioritzant la senyalització dels elements quotidians, davant els elements destinats a l'ús turístic); els recorreguts per a vianants accessibles amb el temps de cada recorregut i els punts de descans per a arribar a aquests espais, així com la informació de la xarxa de transport públic (parades, línies, connexions intermodals, horaris, temps dels recorreguts) i la infraestructura ciclista (estacionaments, carril bici, xarxa de bicicleta pública...).

- Senyalització clara i llegible, visible i ben mantinguda dels serveis municipals. Per exemple, d'una xarxa de lavabos públics adreçada a les necessitats quotidianes o per a identificar el servei amb relació a l'ús d'equipaments com la biblioteca municipal.
- Reducció de la sobresaturació d'informació turística que existeix, en detriment de la informació i la senyalització de la quotidianitat (mapes amb la ubicació d'equipaments i serveis, xarxa de lavabos, itineraris condicionats per anar caminant, entre altres).

Sy2 Senyalització i informació sobre la connectivitat entre modes de mobilitat

Posant mapes (en relació als àmbits necessaris: barri, ciutat, entorn rural...) o cartells, analògics o digitals, a les parades i estacions amb tota la informació relativa als modes de mobilitat, transport públic, anar a peu i en bici i la seva connectivitat: ubicació en un plànol, horaris, freqüències, connectivitat, temps dels recorreguts, serveis temporals (ruta operativa durant les festes), rutes accessibles, rutes recomanades en entorns d'oci o períodes de festes. Incloent informació mitjançant avís verbal i visual a l'interior de l'autobús per a atendre totes les necessitats.

- Revisió de la senyalització i el funcionament de l'Avinguda Pelegrí en el tram que està pacificat. Els punts d'entrada i sortida no són clars quan hi ha canvi de prioritat, el color vermell a terra no és suficient per a indicar qui té la prioritat i els passos de vianants no tenen continuïtat amb vorades accessibles. Cal consolidar la pacificació i facilitar i reservar aparcament PMR.
- Condicionar l'accés pel carrer Maria Auxiliadora a la plaça de l'Antic Hospital de Sant Miquel, hi ha una gran rampa, però l'entorn no és accessible.

Sy3 Identificació dels eixos per a vianants i ciclistes principals de la xarxa quotidiana

Utilitzant a més de la senyalització, elements particulars que els identifiquin i reconeguin amb diferents materials, colors, vegetació, eixamplament de voreres o plataforma única, carrils bicis segregats, mobiliari i art urbà, entre altres, per a ajudar al seu reconeixement tenint en compte que siguin llegibles i accessibles per a totes les persones. Marcant les referències de serveis municipals o d'entitats o comerços que poden acompanyar, els itineraris accessibles per a persones amb cadira de rodes, cotxets o que utilitzen bastó o caminador o que tinguin altres tipus de diversitats i capacitats; marcant els punts de descans, les cruïlles de vianants, els canvis de nivell i discontinuïtat en els recorreguts. Incorporant senyals amb informació de la xarxa de vianants, ciclista i dels espais que connecta.

Sy4 Senyalització, mapes i informació de la xarxa de serveis de suport a les cures disponibles a les entrades d'espais i edificis públics.

Instal·lant en les voreres i accessos a aquests espais, les cartelleres, mapes o altres elements de senyalització que facilitin l'autonomia i informin sobre la xarxa quotidiana de l'entorn per a saber on estem i cap a on van els recorreguts possibles cap als altres espais, equipaments i modes de mobilitat. Incloent informació sobre els recorreguts accessibles i sortides, els propis usos de l'espai, accés a lavabos i altres serveis pròxims, tant dins com en l'entorn pròxim. Amb llenguatge, iconografia i ubicació accessible i inclusiva de les diversitats. Col·locant informació visible i clara des del carrer, tenint en compte les diversitats funcionals, per a accedir a serveis com lavabos i altres infraestructures de cura com espais de lactància, canviadors o zones de descans. Incloent els recorreguts accessibles (direcció, temps...) i amb llenguatge clar i visible atesa la diversitat funcional (motriu, visual, auditiva, cognitiva...).

Sy5 Senyalització dels usos temporals

Indicant les activitats i usos que són puntuals o recurrents, per exemple, un mercat setmanal o una activitat puntual al carrer, les obres, o talls de la circulació per a vianants, ciclista i en transport públic, a més de vehicular en general, deixant clar els recorreguts alternatius i accessibles.

Sy6 Imatges, senyalística i iconografia amb diversitat de gènere

Utilitzant llenguatge i imatges diverses i no sexistes en la senyalització de carrers, places, parcs, equipaments, lavabos públics, parades de transport públic, així com en la publicitat, art urbà i altres imatges. També utilitzant iconografia que inclogui diferents gèneres i diversitats, evitant estereotips de gènere i les icones només masculines en la senyalística. Representant la diversitat d'edats i cossos, evitant els patrons estètics normatius que representen la falsa "neutralitat". Dissenyant la senyalització tenint en compte diferents

alçades per a cadires de rodes i infància, utilitzant diferents formes de comunicació (visual, auditiu, podotàctil, etc.) i de llenguatges, etc.,

Sy7 Ubicació de la senyalització de manera llegible i accessible per a tota mena de persones

Situant la informació en un lloc visible, il·luminat, en bon estat de manteniment, en llocs significatius dins de la xarxa quotidiana que permetin orientar-se a les persones, en particular, amb diversitat funcional i cognitiva i a la infància. Adequant la grandària o la il·luminació de la senyalística en relació amb les dimensions espacials per a no perdre llegibilitat (sigui analògica o digital) i incorporant senyalització vertical i horitzontal adaptades a diferents alçades.

Sy8 Informació sobre els mecanismes d'ajuda en cas d'agressió o assetjament sexual o per raó de gènere

Disposant punts d'informació amb personal format i sensibilitzat en assetjament i agressions masclistes en els espais públics, sobretot en grans espais. Informant a través de cartelleres i instal·lant un botó d'ajuda-emergència en lavabos, entrades i sortides, estacionament de bicicletes, entre d'altres.

Vt1 Planificació urbana a escala de barri amb diversitat d'usos i comerç de proximitat

Promovent la barreja d'usos a través de la normativa i el disseny, tant en edificis plurifamiliars com en parcel·les de baixa densitat, procurant que aquesta barreja inclogui comerços, equipaments, espais d'ús comunitari, diferents espais de treball, etc. Diversificant les activitats, en espais públics, per tal que no es monopolitzin els espais i puguin acollir diversitat de persones i activitats, tenint en compte les condicions meteorològiques. Fomentant el comerç o altres activitats econòmiques de proximitat mitjançant la dotació d'incentius econòmics, la cessió d'espais o criteris tècnics que afavoreixin el comerç local de proximitat i el que siguin liderats per dones i altres identitats.

- Estudi d'estratègies per millorar la vitalitat a: la zona de Can Truges que s'utilitza per anar a caminar (voltant de l'aparcament d'estiu), el camí del colesterol que puja cap al parc de Sa Riera, zones residencials on la majoria de cases són segones residències.

- Diversificació dels usos per evitar la monopolització de l'espai per grups concrets de població, majoritàriament masculinitzats, a: interior d'illa a l'Antic Hospital de Sant Miquel, entorn del Poliesportiu a la zona del parc de Sa Riera.
- Promoció del comerç de proximitat com a eina de cohesió i seguretat urbana amb mesures de protecció a les zones amb risc. Foment de l'economia local per generar ocupació, vincles veïnals i consum de proximitat, ja que un bon teixit incrementa la presència de persones al carrer i afavoreix la vigilància natural i la convivència entre veïnat i comerciants.
- Diversificació del model de bars per diversificar el públic que hi acullen, per exemple, optar per cafeteries i zones de restauració amb horaris més diürns que nocturns.

Vt2 Proximitat i connectivitat entre els diferents usos quotidians

Distribuïnt les activitats quotidianes, relacionades i properes entre si, de manera que requereixin menys inversió de temps i recursos i sigui possible connectar-les a peu o en bicicleta a través d'una xarxa amb distàncies curtes, que sigui percebuda com a segura tant de dia com de nit. Procurant l'existència de camins alternatius per facilitar l'accés i connexió entre diferents usos i establint relacions visuals i que generin confiança a nivell de planta baixa. Atenent, per exemple, l'entorn d'equipaments educatius, esportius, sanitaris situats en els límits urbans amb poca vitalitat, falta d'usos diversos i per tant, generadors de dependències i falta d'autonomia.

Vt3 Cessió temporal d'espais buits o edificis en desús per a usos comunitaris

Donant un ús a espais no utilitzats o infrautilitzats, en edificis, solars o altres espais oberts (públics o privats), i durant llarg temps de transformació urbana, incentivant la cessió temporal o indefinida per a usos comunitaris (espai social, mercat setmanal, hort comunitari, biblioteca, sales d'usos múltiples) per a enriquir la vitalitat i aturar la monofuncionalitat que destrueix les xarxes veïnals i genera gentrificació.

Vt4 Promoció d'activitats eventuais per a dinamitzar l'ús d'espais de relació

Realitzant activitats lúdiques, culturals o de gestió de les tasques de cures als espais de relació per diversificar l'ús que se'n fa, per exemple, la ubicació d'un bibliobús, un punt de reciclatge, un aula ambiental, un mercat setmanal o organitzant activitats com cinema a l'aire lliure, activitats infantils, sortides a caminar, etc., es a dir, situant els usos de manera que puguin succeir simultàniament en un mateix espai o en espais contigus evitant que siguin espais monofuncionals, amb un sol tipus d'ús o grups socials i donant suport a l'autoorganització comunitària per a realitzar trobades, festes o altres activitats de socialització que contribueixin a dinamitzar l'espai.

- Promoure activitats que diversifiquen els usos per acompanyar activitats habituals de les joves i les persones grans al parc de Sa Riera i l'entorn del Pavelló.

Vt5 Eliminació o adequació d'usos quotidians en àrees amagades, sense visibilitat o abandonades

Evitant la ubicació d'usos quotidians en zones aïllades de la vigilància informal com a lavabos públics, zones d'oci, d'estacionament o parades de transport públic. Evitant àrees amagades, entre murs cecs o espais abandonats, especialment a l'entorn dels itineraris potencialment connectors entre barris i equipaments. En aquells llocs on ja existeixen aquest tipus d'espais, condicionant-los mitjançant la introducció d'altres activitats al seu entorn, col·locant il·luminació, miralls per a millorar les línies de visió, situant botons d'ajuda...

Vt6 Reconeixement de l'oci nocturn com a activitat quotidiana

Incloent l'oci nocturn en el disseny i planificació de les ciutats per tal de respondre a l'autonomia i la llibertat de moviment de persones, en particular de dones i altres identitats joves, i reforçant la connectivitat de les zones d'oci allunyades, oferint opcions diverses i ben condicionades de modes de mobilitat: xarxa de carrils bici, xarxa de vianants equipada i il·luminada, transport públic nocturn (també rutes de bus específiques en període de festes puntuals).

- Ampliació d'oferta d'activitats d'oci nocturn accessible per a la població del municipi i de proximitat, per evitar que el jovent se'n vagi a buscar-lo en altres municipis en condicions de dependència del vehicle privat i manca d'autonomia i desplaçaments segurs. L'ampliació d'oferta és una estratègia favorable també per evitar que el jovent hagi d'utilitzar els espais públics a les nits i ocasioni molèsties al veïnat.

Vt7 Prioritat de vianants als carrers de la xarxa quotidiana

Dissenyant un ample de vorera que permeti el pas de persones i acompanyants, cotxets i cadires de rodes. Cantonades amb passos de zebra a nivell de les voreres i il·luminació enfocada cap a les voreres. Donant la prioritat a anar a peu amb itineraris accessibles i sense elements urbans que dificultin la connectivitat a peu, evitant i adequant les carreteres difícils de creuar, vies de ferrocarril o accidents topogràfics en la xarxa quotidiana així com incidir en la regulació de la velocitat i convivència amb els nous vehicles personals de mobilitat, patinets i altres. Com a mesura temporal, definint rutes segures en contextos de festes o activitats temporals on es prioritzin els carrers accessibles, amb major percepció de seguretat.

Vt8 Estructura urbana amb carrers i cantonades amb espai de trobada

Generant espais de relació a les cruïlles entre carrers i cantonades com a espais de trobada casual i socialització. Per exemple, ubicant bancs per al descans, petites zones de joc, espais d'espera i socialització, arbres i altres elements que puguin promoure la trobada a la cantonada. Posant especial atenció en carrers amb grans superfícies contínues, com zones

comercials, solars, abandonats, polígons residencials, polígons industrials que no gaudeixen de continuïtat en els recorregut i pateixen la segregació espacial.

- Distribució de llocs de trobada públics, diversos i ben equipats per a atendre les activitats quotidianes i evitar els desequilibris que genera el turisme. En general, al municipi, i especialment on el turisme predomina.

Vt9 Millora de les condicions dels aparcaments de vehicles motoritzats

Ubicant els aparcaments en relació a activitats de la xarxa quotidiana, evitant el seu emplaçament en espais aïllats i buits d'altres activitats, i dotant-los d'il·luminació, sense que es creïn racons foscos, evitant o eliminant barreres visuals com racons i murs continus tant en l'aparcament com en la connexió el seu entorn i utilitzant materials transparents en mobiliari vinculat a aquests espais (caixa d'ascensors, accés i baranes transparents, entre d'altres). Així com, definint passos dedicats per anar caminant a l'interior de l'aparcament, ubicant un botó d'ajuda i usos en els marges per a generar relació amb l'entorn (aula ambiental, font, contenidors de brossa, aparcament de bici, etc.), i promovent programes per compartir cotxe i fer ús de la mobilitat activa.

- Foment i simultaneïtat d'usos mixtos als voltants dels aparcaments en superfície. Equipant amb bona il·luminació i evitant l'aïllament d'aquests espais que es queden de manera provisional durant llarg temps. En general, però concretament es va parlar de l'aparcament que hi ha darrere el Cementeri Municipal, ja que és molt utilitzat pel nucli de serveis que hi ha en la zona, per exemple, supermercat, estació d'autobusos, serveis municipals, entre altres.

Vt10 Millora de les zones monofuncionals i/o amb pas de grans infraestructures

Diversificant les eines que milloren la percepció d'(in)seguretat en carrers amb grans tanques perimetrals i usos poc contínues, com a polígons industrials, edificis de grans dimensions (hospitals, cementeris, fàbriques, solars abandonats...), zones residencials amb predomini de segones residències, així com límits administratius poc atesos, que fracturen la continuïtat dels recorreguts i provoquen segregació espacial encara que moltes vegades les distàncies són curtes i el desenvolupament de la quotidianitat és continua. Proposant relacions directes amb el carrer, promovent altres usos, donant manteniment, així com diversificant eines per a generar confiança: disposició de botons d'ajuda, zones wifi gratuïtes, informació amb recomanació de rutes alternatives, disposició de modes de mobilitat com la bici o el transport públic, etc.

- Atenció a la quotidianitat de les persones que viuen en zones residencials monofuncionals amb predomini de segones residències, per exemple entorn del carrer d'Olga Sacharoff i el carrer de Severo Ochoa.

VIGILADA

Vg1 Promoció de la vigilància informal i “els ulls” al carrer

Utilitzant materials transparents i permeables que permetin la visibilitat interior-exterior des dels edificis cap al carrer i els espais compartits. Fomentant la presència i circulació de persones com per exemple activant les plantes baixes amb comerços de proximitat i altres amb obertura en diferents hores, fomentant l'ús de locals o espais que donin al carrer per a activitats socials i l'obertura de les façanes d'edificis públics cap als espais públics (finestres, accessos, transparència entre els vehicles i les andanes en els modes de mobilitat...). Evitant situar entrades que generin murs cecs, sense activitat i racons. Col·locant finestres i portes que serveixin d'“ulls” per a establir relacions entre les activitats. Evitant plantes baixes tancades especialment en espais amb poca varietat d'usos i en serveis essencials i quotidians, com les estacions de transports públics. Garantint a partir de la normativa municipal que es mantinguin aquestes condicions en el temps.

- Estudiant la possibilitat de diversificar usos a la plaça de Sant Miquel en horaris diversos i per assegurar que es pot travessar sense por, ja que és un itinerari que escurça i facilita les xarxes quotidianes d'activitats (anar a comprar, a fer gestions, anar a l'estació d'autobusos, al supermercat, etc.).

Vg2 Plantes baixes amb usos comunitaris al llarg del temps

Ubicant equipaments i serveis comunitaris (com ludoteques, sales d'usos múltiples, safareigs comunals, menjadors col·lectius) a les plantes baixes dels edificis i localitzant de forma visible els horaris d'obertura d'aquestes activitats per vincular les activitats i poder saber en quins moments es pot comptar amb ajuda. Elaborant plans d'usos per barris, però amb una estratègia municipal, per coordinar activitats i horaris i no sobrecarregar zones amb alguns usos (turístics, oci nocturn,...) i deixar altres zones sense serveis o equipaments d'ús quotidià. Promovent programes per a la reactivació i l'obertura de plantes baixes en desús o amb locals comercials tancats a través d'usos públics o comunitaris que donin activitat als carrers o als espais de relació de la xarxa quotidiana i que generin espais intermedis de trobada i estada en els seus accessos.

Vg3 Identificació i reactivació de serveis de la xarxa quotidiana amb baixa activitat i ús

Identificant aquells espais com, per exemple, parades de transport aïllades que estan enmig d'una carretera o altres espais del transport públic, lavabos, estacionaments de cotxes o altres zones que no tenen un ús continu, per a poder fer transformacions que generin una simultaneïtat d'usos que contribueixin a la vigilància informal d'aquest entorn i a la seva revitalització i equipar-los amb

elements com botons d'ajuda i informació i amb la informació necessària d'atenció per tal de que sigui accessible a tota la població.

Vg4 Presència contínua d'activitat en espais i itineraris quotidians

Dissenyant espais i itineraris ben equipats entre els diferents usos per a afavorir la vigilància informal que exerceixen les persones quan els utilitzen. Disposant de vincles visuals continus i recorreguts alternatius clars cap a l'entorn quan disminueixin les activitats. Eliminant els espais amb racons, murs cecs o àrees amagades sense visibilitat o abandonades i equipant-los amb eines que generin confiança: botons d'ajuda, zones wifi, miralls, pas d'activitats intermitents com el pas d'un carril bici, entre altres i generant accions d'apropiació comunitària amb l'art urbà com els grafitis i els murals amb la participació de dones artistes diverses i tenint en compte criteris no sexistes i de diversitat.

Vg5 Manteniment de les xarxes socials de suport i confiança

Garantint l'existència de la vida comunitària als barris i perquè les persones no es vegin obligades a viure en un nou emplaçament totalment desconnectades de la seva xarxa social. Frenar la gentrificació i la turistificació, per exemple mitjançant el control del preu del lloguer, la creació de plans d'usos, la promoció d'altres models d'habitatge com el cooperatiu... Cuidant el teixit social que dona confiança i vigilància informal.

Vg6 Implementació de protocols d'abordatge de les violències masclistes en els espais

Assegurant-se la formació del personal que posa en pràctica el protocol, garantint la implementació i la posada en pràctica d'aquest, dotant-lo dels serveis, recursos i espais d'informació i atenció. Donant informació clara d'on poder accedir a l'ajuda, informació, comunicació, mecanismes desenvolupats a la pràctica, clars i visibles. Potenciant el valor que té com a eina de sensibilització. Reconeixent les eines d'autodefensa feminista autogestionada existents en el territori i treballant per a la coordinació.

- Promoure la formació i sensibilització sobre l'abordatge de les violències masclistes a tots els nivells institucionals i persones implicades.

Vg7 Increment de dones treballadores en espais d'atenció i informació institucional

Vetllant per la incorporació de dones treballadores en les tasques d'atenció i informació institucional encarregades d'acompanyar (transport públic, equipaments, etc.) en l'atenció i la informació sobre situacions d'assetjaments i violència masclista, formades en perspectiva feminista i abordatge de la violència masclista per tal de garantir la no revictimització i un acompanyament i atenció cuidada.

Vg8 Disseny dels espais públics que afavoreixen la diversitat de persones i usos

Dissenyant els espais públics per acollir activitats diverses i per facilitar-ne l'ús per part de diferents tipus de persones segons l'edat, el sexe, la diversitat funcional, entre altres característiques i amb elements que permetin l'estància i la conciliació entre diferents usos, promovent la creació de xarxes i ampliant la confiança mútua.

- Promoció d'espais públics a tot el poble i amb la finalitat d'atendre i acollir necessitats com: anar amb un nadó o infants, cuidar una persona gran, gaudir sense cap discriminació, guanyar autonomia o gaudir d'espais públics amb qualsevol discapacitat i al llarg de la vida amb les característiques pròpies de l'edat, entre altres. A la marxa es fa referència a l'espai del mur en el Passeig del Mar on habitualment es reunien un grup de senyors.

Vg9 Ubicació de serveis en espais que no estiguin aïllats

Ubicació de serveis com la parada d'autobús, els lavabos públics, les zones d'aparcaments, els serveis en zones de grans esdeveniments com les Festes Majors i les zones d'oci, zones esportives, espais d'oci per joves, vinculats a usos o activitats quotidianes i en xarxa per evitar que estiguin aïllats ni fora d'itineraris concorreguts per a afavorir la cura comunitària i la possibilitat de demanar ajuda en un entorn de confiança.

- Revisió de la ubicació dels serveis de lavabos públics per a millorar condicions de l'entorn, la il·luminació i la gestió, ja que són clau per a desenvolupar la quotidianitat amb tasques de cura o en moments puntuals com les festes.

COMUNITÀRIA

Cm1 Foment de xarxes de suport entre les persones

Fomentant la coneixença entre el veïnat, que pot ajudar a incrementar la percepció de seguretat i consolidar la comunitat. Impulsant i donant suport a programes i activitats que fomentin l'intercanvi intergeneracional i intercultural. Donant suport a les experiències de ajuda mútua, sororitat i solidaritat, ja que aquesta és una de les qüestions més favorables pel que fa a la percepció de seguretat. Mantenint aquesta condició als municipis més petits i obrint i generant espais d'acollida per a la incorporació de nouvingudes.

- Promoció de serveis institucionals i comunitaris d'ajuda per atendre les necessitats diverses. En el cas de la platja de Tossa de Mar, l'estudi i els recursos físics i humans necessaris per a garantir el servei amfibi que apropa a les persones amb discapacitats al bany en el mar.

Cm2 Apropiació comunitària d'espais de trobada

Identificant els espais informals que la comunitat utilitza per a la reunió i socialització com cantonades, espais informals entre blocs, portals o escales, entrades d'equipaments, comerços i serveis, parades de transport públic, entre altres i dotant-los de les condicions necessàries perquè siguin espais de relació enxarxats. Es a dir, disposant d'elements urbans com: bancs, il·luminació, ombres, paviments adequats, informació. I desenvolupar estratègies per a evitar la monopolització per part de grups habitualment d'homes i generar apropiació comunitària i diversa.

- Promoció d'activitats diverses i d'horaris diversos en espais de trobada com el parc de Sa Riera i la plaça Sant Miquel per a diversificar i donar suport a les necessitats d'altres públics.

Cm3 Identificació i reconeixement d'espais de la memòria de la comunitat

Dissenyant, senyalitzant o nomenant els espais públics per a visibilitzar la memòria de la comunitat en el propi barri o municipi. Mitjançant la visibilitat i senyalització d'espais, cartelleres explicatives d'algun fet (inclòs el patrimoni oral), art urbà que contribueixi a visibilitzar la memòria, integrant una perspectiva feminista interseccional.

Cm4 Sensibilització i creació de xarxes de suport contra la violència masclista

Realitzant campanyes de sensibilització per donar suport a dones que han viscut violència masclista, liderades tant per les institucions com per organitzacions feministes i que abordin les especificitats del context, les característiques diverses de les dones i els diferents tipus de violència masclista que es viuen a les comunitats. Treballant per erradicar l'assetjament sexual, verbal i condescendència masclista que especialment pateixen les dones joves per part dels homes.

Cm5 Promovent xarxes d'autodefensa i d'autoorganització feminista.

Reconeixent les eines i xarxes feministes d'autodefensa autoorganitzades existents, i promovent la creació i el suport d'aquestes perquè les dones, noies, jovent, identitats dissidents, etc. es puguin organitzar i lluitar per espais d'oci nocturn lliure de violència masclista i que no siguin heteronormatius. Donant eines als nois i als homes per a la conscienciació i per a evitar que tinguin pràctiques agressores contra les noies, o es fomenti la masculinitat tòxica entre ells. Evitant l'estigmatització dels espais i la percepció d'inseguretat vinculada a espais on s'hagi viscut agressions o assetjaments. Buscant estratègies per revertir-ho, evitant el terror sexual, i treballant per disminuir la percepció d'inseguretat de les dones i identitats dissidents, fomentant l'educació sexual i afectiva des d'una mirada diversa, feminista i transversal, incorporant el desig i el consentiment com a peces clau.

Cm6 Promoció de la participació de les dones i altres identitats de gènere

Assegurant i fomentant la participació de les dones i altres identitats en el processos participatius promoguts per institucions municipals i supramunicipals, garantint l'equitat de gènere, diversificant els canals de difusió, adaptant les activitats i els horaris a les necessites de les dones, reconeixent la seva participació, entre d'altres. Donant suport a processos de participació comunitària iniciats per entitats del moviment feminista, donant visibilitat i recollint i reconeixent la seva expertesa i aportacions.

Cm7 Promoció de la participació feminista interseccional en la planificació urbana

Creant una taula de treball transversal entre les diferents àrees de l'administració que intervenen al territori de manera que les persones tècniques tinguin coneixement interdisciplinari sobre la realitat física i social. A la taula hi haurà persones amb formació específica sobre perspectiva feminista. Aquesta taula haurà d'estar formada també per representants de les persones veïnes assegurant característiques diverses com: l'equitat i la diversitat d'edats, orígens, gènere, etc.

Cm8 Incorporació de la comunitat en els processos de millora de la seguretat en el barri

Generant diagnòstics participatius, taules de treball, consells veïnals i altres espais de participació i representació comunitària des d'una perspectiva de gènere interseccional. Promovent la participació de grups formals i informals de dones actives al municipi ja que afavoreix el sentiment de pertinença. Reconeixent i garantint el poder de decisió a través de la participació de les dones i altres identitats, així com les persones amb diversitat funcional, gent gran, joventut i infància, i altres veus poc representades segons el context (origen, nivell socioeconòmic...). per tal d'incorporar el coneixement de la vida quotidiana, del treball domèstic, de cures i les percepcions diferenciades de la seguretat. I Garantint un pla de sensibilització per evitar discriminacions per raó de raça o estigmatitzacions diverses

Cm9 Acompanyament de les cures en el processos de participació

Planificant les activitats i reunions en horaris que possibilitin la conciliació de la quotidianitat. Facilitant un servei d'acollida per a la cura de nens i nenes a les sessions de participació comunitària. Fomentant i normalitzant que les persones cuidadores assisteixin a reunions i sessions participatives amb persones dependents. Localitzant les sessions informatives o participatives en emplaçaments que estiguin connectats amb modes de mobilitat diversos i que siguin accessibles. I, incorporar criteris de gènere a l'assignació de recursos, subvencions, etc.

Cm10 Eliminació l'estigma de col·lectius vulnerabilitzats

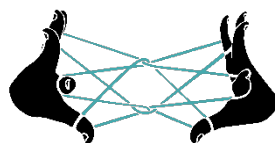
Generant polítiques actives antiracistes i antiedadistes, que promoguin estratègies de cohesió comunitària, i evitin l'estigmatització de determinats col·lectius. Dinamitzant el teixit social perquè estigui més cohesionat, no es reproduïxin discursos discriminatoris o d'odi, i els espais públics siguin utilitzats de forma equitativa sense que s'estigmatitzin.

Cm11 Foment de l'equitat territorial entre els barris

Planificant el territori de forma equitativa pel que fa a la distribució de recursos i serveis, inversió pública i qualitat de l'espai públic. Promovent una distribució més equilibrada dels recursos, inversió, serveis i equipaments als diferents barris del municipi. Aquesta acció pretén garantir que tots els veïns i veïnes gaudeixin d'igualtat d'oportunitats i condicions de vida, independentment del barri on resideixin. Aquest reequilibri territorial ha de contribuir a millorar la cohesió social i territorial, i a fer ciutat amb justícia i inclusió.

Marxa Exploratòria a Tossa de Mar

Diagnòstic i elaboració de propostes de millora de la seguretat urbana
amb perspectiva feminista

Col·lectiu Punt 6, novembre 2025